

RÁ MUDI RA CORINTIO

RÁ MUDI CARTA RA APOSTOL NSAN PABLO BI 'YOPABI YA GAMFRI ME CORINTO

**Ra apostol Pablo opabi ya
gamfri me Corinto**

1 ¹ Nugui drá Pablo, Ajuá go rá paha'á pa bi zoncagui pa drá apostolgui ma zi Hmuhú ra Jesucristo. Nugui ne ra cu Soste dí op'a'ihé nuna ra carta,
² nú'ahú gyá gamfrihú guí 'buhúbu Corinto. Nu'ahú bi zohn'ahú Ajuá pa gá camfrihú ma zi Hmuhú ra Jesucristo, ne bi 'uec'ahú de ja ya ts'oqui pa go guí pëpabihú'á, ne bi t'axca ri mfenihú mahyëgui con gatho nú'ú 'bú habúraza ri xocambeni'á. Nú'á ma zi Hmuhú drí xocambeni'á go guet'á ri xocambeni nehe'ú.
³ Ajuá ma Dadahú ne ma zi Hmuhú ra Jesucristo da jap'a'ihú ne da max'ahú pa guí 'buhú te rá 'ñiento.

**Ya japi xa thani po ra
Zidada Jesucristo**

⁴ Nzantho dí umba njamádi Ajuá por gue'ahú, ngue'á nu'á co rá hñoja'i xa pøhø'ihú po ra Zidada Jesucristo.
⁵ Ajuá xa jap'a'ihú ndunthi ngue'á xcá camfrihú ra Zidada Jesucristo, hangue xa 'ra'ahú ra ts'edi pa guí ñáhu de rá noya'á, ne xa 'ra'ahú ndunthi rá hoga mfadi'á nehe.
⁶ Nubya ri hnequi gue xcá camfrihú xá hño gatho nú'á dá xi'ahe de ra Zidada Jesucristo.
⁷ Hangue nubya hinte grí 'behú de gatho ya hoga japi nú'ú ri 'racjé Ajuá, ne guí tømhu nú'á ra pa stua yopa pengui ma Zidadahú ra Jesucristo.

⁸ Nú'á go gue'á ma da su'a'ihú asta ra pa'á rá gats'i ri tehú de guecua ja ra ximhai, pa hinda za to da má gue nu'ahú guí tuhú ra ts'oqui nu stua yopa penga ma Zidadahú ra Jesucristo.

⁹ Ajuá nzantho øt'a gatho nú'á xa má, y nú'á go gue'á xa huahn'ahú pa guí 'buhú co ma zi Hmuhú ra Jesucristo rá T'ú'á.

Ya gamfri 'rama'na'ño beni

¹⁰ Zi cuhú dí bante'ihú de rá thuhu ma Zidadahú ra Jesucristo gue da 'nat'a guí mañhú, pa da 'ñiotho ya hegue de gue'ahú. Nu'á guí 'yøthú, 'buhú mahyëgui co 'nada ra mfeni ne 'nada ra jampfri.

¹¹ Dí xi'ahú njabú ma zi cu'ihú ngue'á xa xicagui nú'ú ja te yá njai ra nju Cloé gue ja ra ora grí ntunsehú.

¹² Dí xi'ahú njabú ngue'á 'ra de gue'ahú guí mañhú njaua: “Nugui drí dena ra cu Pablo”, ha nu ma'ra guí eñhú: “Nugui drí dena ra cu Polo”, y nu ma'ra guí eñhú: “Nugui drí dena ra cu Pedro”, ha nu ma'ra guí eñhú: “Nugui drí dena ra Zidada Jesucristo.”

¹³ ¿Ha gue hingue gatho'ihú guí denhú ra Zidada Jesucristo? ¿Ha gue bi du ja ra pont'i ra Pablo po rá ngue'a'ihú? ¿Ha gue xcá nxistehéhu de ja rá thuhu ra Pablo? Hina.

¹⁴ Dí umba njamádi Ajuá gue nugui hønse ra cu Crispo ne ra cu Gayo stá xi'tsi de gue'ahú, y hinto ma'na stá xi'tsi.

¹⁵ Hangue hinda za guí mañhú gue xcá nxistehéhu de ma thuhuga.

16 Nehe dá xi'tsa nú'č ya mengu de ja rá ngu ra cu Teba. Pe de guehni hinstá xi'tsa ma'ra.

17 Ra Zidada Jesucristo himbá pencagui pa ga øt'a ra sistehe, nu'á bá pencagui pa ga m̄anga ra maça noya. Pe hindí m̄a co 'raya noya xi mahotho nú'č de ma mf̄adise, pa hinda t'ena gue xi ja ma mf̄adi ne da gamfri ya ja'i hõnse co ma hoga noya. Nugui dí ne da gamfri'č hõnse po nú'a ra du bi thogui ra Zidada Jesucristo ja ra pont'i.

Ra ts'edi ne ra mf̄adi de Ajuá go ma zi Hmuh̄u ra Jesucristo bi 'ñutcah̄u

18 Nujú dí mañh̄u gue bi du ra Zidada Jesu ja ra pont'i pa ga mp̄øhøh̄u, ha nu'č tó'o hingui camfri'a ma da 'm̄edi'č ngue'a mañ'č gue hinte ri muui nú'a dí mañh̄u de rá du ra Zidada Jesucristo. Pe pa núju stá mp̄øhøh̄u ri muui, ngue'a go gue'a hanpa rá ts'edi Ajuá.

19 M̄anga njaua ja ra M̄aca T'ofó:
Ma ga huatuabi yá mf̄adi ya b̄amhya,
ne ga haçuabi yá mfeni ya nimfeni.

20 ¿To'ó nú'a ra bahmyabya? O çto'ó nú'a xi ja rá mf̄adi? Ne çto'ó nú'a pađi gatho te ja mapaya? Jo'ó, ngue'a ja rá thandi Ajuá hinte ri muui yá mf̄adi ya ja'i.

21 Ngue'a ya ja'i masque xi ja yá mf̄adi, hinxa za hanja da bađi'č Ajuá. Pe Ajuá rá paha'a da p̄øhø nú'č to'ó da gamfri nú'a ra noya dí mañh̄u, masque nú'č ya b̄amhya ena gue hinte ri muui nú'a dí mañh̄u. Pe Ajuá xi ja rá mf̄adi hangue bi 'yøt'a njab̄u.

22 Ya xodyo nzantho adi da t'utua 'nara nt'udi, y nuya griego hõnse ra mf̄adi honi,

23 pe nuj̄u dí mañh̄u de ra Zidada Jesucristo nú'a bi tho ja ra pont'i. Y guehna 'nara mfe'tse pa ya xodyo, ne nú'č hingyá xodyo ena gue hinte ri

muui nú'a dí mañh̄u de rá du ra Zidada Jesucristo.

24 Pe núju xa huancha Ajuá, gue dyá xodyoh̄u gue hindyá xodyoh̄u, gathoguih̄u dí pah̄u gue ma zi Hmuh̄u ra Jesucristo bi hñanpa rá ts'edi ne rá mf̄adi Ajuá pa bi p̄øhøguih̄u.

25 Ajuá ma'na ja rá mf̄adi ne ma'na ja rá ts'edi de gatho ya ja'i, masque en'č gue hinte ri muui nú'a ra du bi thogui ra Zidada Jesucristo ja ra pont'i.

26 Zi cuh̄u, pah̄u gue nu'ah̄u xa huahn'ah̄u Ajuá, masque hinga ndunthi de gue'ah̄u guí pe'tsh̄u ra mf̄adi de ra ximhai, ne hinga ndunthi de gue'ah̄u guí hah̄u ra ts'atbi, y ne hinga ndunthi de gue'ah̄u guí pe'tsh̄u 'nara ðanga nsu.

27 Ajuá bi huahna nú'č hinte yá f̄adi de guecua ja ra ximhai pa da 'betuabi yá tsa ya b̄amhya. Ajuá bi huahna nú'č hingui h̄a ra ts'ediua ja ra ximhai pa da 'betuabi yá tsa nú'č h̄a ra ts'edibya.

28 Ajuá bi huahna nú'č hinte ri muui ja ra ximhai ne nú'č xi ya t'utsa, ne nú'č to'ó ni ts'č yá nsu otho, pa da 'betua yá tsa nú'č to'ó pe'tsa yá nsu, 29 pa njab̄u hinto da 'ñets'i ja rá thandi Ajuá.

30 Ajuá go gue'a bi 'yøt'e pa dá 'nathoh̄u co ra Zidada Jesucristo, ngue'a nuse Ajuá go gue'a bá pehni'a pa bi 'ñutcah̄u rá mf̄adi Ajuá, ne bi hñasca ma ts'oquih̄u, ne bi t'axca ma mfenih̄u pa bi za dá 'buh̄u xá hño ja rá thandi Ajuá.

31 Ajuá bi 'yøt'e njab̄u pa da nja ngu nú'a xa nt'ofó ja ra M̄aca T'ofó hab̄u ena: "Nu'a tó'ó ne da 'ñets'i, dá 'ñets'i, pe de nú'a xa 'yøt'a Ajuá, hingue de nú'a xa 'yøt'ase."

Ra apostol Pablo bi m̄a de ra Zidada Jesucristo ne de rá du

2 ¹ Zi cuh̄u, nugui nu ndá mab̄u pa dá zo'ah̄u de rá noya Ajuá, hindá zo'ah̄u co 'raya ðanga noya xá

hñei, nixi co ndunthi ra mƒadi de guecsēhe.

² Pe nu de nduá 'bǝpǝ, dá ja dá zo'ahǝ hǝnse de ma Zidadahǝ ra Jesucristo nú'a bri pont'a ja ra pont'i ne bi tho, ne hindá zo'ahǝ de ma'na ra noya.

³ Nu ndá zo'ahǝ mi otho ma ts'edise, ne mi 'racagui ndunthi ra ntsu pa ga ña, asta ndrí huat'i.

⁴ Hindá ne dá zo'ahǝ co ra mƒadi de ra ximhai pa gá camfrihǝ, nugui dá zo'ahǝ co rá ts'edi ra Mǝca Ndǝhi.

⁵ Dá zo'ahǝ njabǝ pa bi za gá camfrihǝ co rá ts'edi ra Mǝca Ndǝhi, hingue ngue'a gá 'yǝdehǝ yá mƒadi ya ja'i.

Ajuǝ utcaguihǝ tengu rá 'mǝi'a co rá ts'edi ra Mǝca Ndǝhi

⁶ Nú'ǝ to'o xa ze yá jamfri dí zofohē co ra mƒadi pe nura mƒadi'a go bra 'ñehe de Ajuǝ, hingue de ra ximhai, nixi de yá mƒadi ya ndǝ nú'ǝ ma da uadi da thogui.

⁷ Dí mǝñhe de nú'a bi 'yǝt'a Ajuǝ pa bi za dá mpǝhǝhǝ ne ga tsǝñhǝ ja rá nsunda'a. Y nú'a dí mǝñhe go gue'a ra hoga mƒadi xqui beni Ajuǝ desde ante da nja ra ximhai, ne himi fǝdihmǝ, pe nubýa ya xa 'ñutcahǝ.

⁸ Ni 'na de nuya ndǝ de ja ra ximhai himbi bǝdi nuna ra mƒadi xa 'racjǝ Ajuǝ, ngue'a nu'bǝ xa bǝdi'ǝ, hinxa hyohmǝ ja ra pont'i numa Zidadahǝ xá nsunda.

⁹ Bi nja ngu nú'a xqui t'ofo ja ra Mǝca T'ofo habǝ ena:

Ni 'nara ja'i himbi za bi hyandi,
nixi bi 'yǝde,
nixi bi zo rá mƒeni tengu rá
'mǝi de ja rá ñǝni Ajuǝ,
ne hinto xa bǝdi gatho nú'ǝ ya
japi xa beni da umbabi nú'ǝ
to'o ri mǝdi'a.

¹⁰ Y nujá, Ajuǝ bi 'ñutcaguihǝ gatho nuya t'ǝt'eya po rá ts'edi ra Mǝca Ndǝhi, ngue'a nura Mǝca Ndǝhi go gue'a pǝdi xá hño gatho, ne asta pǝdi gatho nú'a te benga Ajuǝ.

¹¹ Ni 'nara ja'i hingui tsa da batua rá mƒeni ma'na rá miqu'eiui, ngue'a cada 'na go pǝdise tengu rá mƒeni. Njabǝtho nehe ni 'na hinto pǝtua rá mƒeni Ajuǝ. Nura Mǝca Ndǝhi hǝ, go gue'a pǝtuabi rá mƒeni Ajuǝ.

¹² Y nura Mǝca Ndǝhi'a xuá mencahǝ pa da 'ñutcahǝ gatho nuya hño ri 'racjǝ'a, y hingo dí hamfǝ rá mƒadi ra ximhai pa ga pǝhǝ nuya hño'ǝ.

¹³ Nuje dí udihe ngu nú'a utcahe ra Mǝca Ndǝhi, hindí udihe co ma mƒadisehe. Nú'ǝ to'o pe'tsa ra Mǝca Ndǝhi ja yá coraso, dí utuabihe co ya noya nú'ǝ 'racaguihe ra Mǝca Ndǝhi.

¹⁴ Pe nú'a ra ja'i hinxa gamfri Ajuǝ hingui hǝni nú'a udi rá Mǝca Ndǝhi Ajuǝ, ngue'a beni'a gue hinte ri muui. Ne hingui tsa da bǝdise'a, ngue'a mahyoni go da 'ñutuabi ra Mǝca Ndǝhi pa da za da bǝdi'a.

¹⁵ Pe nu'a tó'o xa gamfri Ajuǝ ne pe'tsa ra Mǝca Ndǝhi ja rá coraso, nú'a hǝ, pǝdi xá hño gatho nú'ǝ ya nt'udi'ǝ, ne pǝdi nda'a ra hño y nda'a ra 'ñǝ. Pe nu'a tó'o hingui pe'tsa ra Mǝca Ndǝhi, hingui tsa da xipabi te gra 'mǝi'a.

¹⁶ Enga ja ra Mǝca T'ofo: ¿To ja gue'a xa batuabi rá mƒeni ra Zidada? O ¿to ja gue'a xa za xa 'ñutuabi te da 'yǝt'e'a? Jo'o. Pe nujǝbya hǝ, dí pǝtuahǝ rá mƒeni ma Zidadahǝ ra Jesucristo.

Ra apostol Pablo ne ra Apolo mahyegui yá mƒi Ajuǝ

3 ¹ Zi cuhǝ, dá zo'ahǝ ngu ts'ofo nú'ǝ hints'ǝ xa ze yá jamfri, ngu ya t'ǝbǝtsi hinte yá fǝditho, ngue'a himbi za dá zo'ahǝ ngu 'raya cu nú'ǝ pǝdi xá hño nú'ǝ ya nt'udi udi ra Mǝca Ndǝhi.

² Dá zo'ahǝ 'ramats'ǝ ngu 'raya zi bǝtsi nú'ǝ tsǝtho, ngue'a himbi za dá xi'ahǝ ya noya xá hñei, ngue'a mi otho ndunthi ri mƒadihǝ, y asta nubya hinxa za stá xi'ahǝ gatho.

³ Ngue'a nu'ahǝ guí ǝt'athohǝ ngu nú'a ǝt'a nú'ǝ hingyá gamfri, ngue'a

gyá ndustehũ, ne gyá necatsũihũ, ne gyá necatuhniũ. Hangue por gue'a hinxá 'ueguethohũ de ja ya ts'oqui, ngue'a guí 'yohũ ngu nú'u hinxá gamfri Ajuã.

⁴ Ra de gue'ahũ guí eñhũ: “Nugui drí dena ra cu Pablo”, ha nu ma'ra guí eñhũ: “Nugui drí dena ra cu Polo”. Xi de guí mañhũ njabũ, ¿ha gue hinguí øthũ ngu nú'u ya ja'i hingyá gamfri?

⁵ Xi ¿te ma 'befi dí pefi? Y ¿te ma 'befi pefi ra cu Polo? Nugui ne ra cu Polo dyá 'begothohe de Ajuã, ne go guecaguihe dá zo'ahẽ pa gá camfrihũ'a. Nugui ne ra cu Polo, cada 'na de guecje dí pefihe ra 'befi xa 'racaguihe Ajuã.

⁶ Nugui go rá mudi dá zo'ahũ de rá noya Ajuã, ha nura cu Polo go xa su'a'ihũ asta nubya, pe nu'a tó'o xa 'ra'ahũ ra jamfri, go guesehe Ajuã.

⁷ Hangue ni guequi ni ra cu Polo hinda za te ga pehe de guecsehe. Nu Ajuã go gue'a ja rá ts'edi pa xa japi xa te ri jamfrihũ.

⁸ Hangue guí njahũ ngu 'nara huãhi habũ stá mpehe, nugui go stá pot'i, ra cu Polo go xa 'ñunthe. Hangue ngu ra mot'i ne ra 'ñunthe, Ajuã ma da gutcahe ngu nú'a stá pefihe.

⁹ Nuje dyá mefihe de Ajuã, ha nu'ahũ guí njahũ ngu 'nara huãhi habũ ri mpefi'a.

Ne guí njahũ ngu 'nará hoga ngu Ajuã ri jũ'tsuabi.

¹⁰ Nugui go dí nja ngu 'nara hoga hyocangu dá jũ'tsua rá ua ra ngu, gue'a ra 'befi bi 'racagui Ajuã, ha nu ma'na go jũxa ra jãdo. Pe cada 'na mahyoni da jamasu nú'a pefi.

¹¹ Ngue'a otho ma'na ra cimientto da za dra jũts'i, hõnse nú'a ya ja, y nura cimientto'a go guecse ma zi Hmuhũ ra Jesucristo.

¹² 'Bũ to'o da gũts'i de mañã nú'a ra cimientto ya ja, pe'tsi da beni xá hño ua da gũts'i dega oro o dega t'axi o dega hoga do, o ua da gũts'i dega za o dega xot'o o dega xithi.

¹³ Cada 'na de ya gamfri ma da hnequi rá 'befi'a, ngue'a nú'a ra pa de ra nsũca uenda gue'bũ ma da fãdi tengu rá 'befi cada 'na. Nú'a ra pa'a ma da nzø ra tsibi, y nuni ja ra tsibi ja ma dra tsapabini rá 'befi cada 'na nú'a xa mefi.

¹⁴ 'Bũ 'na to'o bi hoca rá 'befi mañã de ra cimientto ne hinda zãt'a nurá 'befi'a, nu'bú nú'a to'o bi hoca nura 'befi'a ma da hñãnga rá thãhã.

¹⁵ Pe nu'bũ 'na xa mpefi ne nurá 'befi'a ma da zãt'i, nu'bú hinda ma da t'umbabi rá thãhã. Hinte ma da hñãni, ngue'a bi zãt'a nú'a xqui mefi, pe nu'á ma da mpøhø, nja ngu nú'a to'o bi tho ra nzãt'i ne bi 'bedi gatho nú'a xqui mefi.

¹⁶ ¿Ha gue hinguí pahũ gue nu'ahũ go gue'ahũ rá nija'ihũ Ajuã, y nurá Maça Ndãhi'a 'bui ja ri corasohũ?

¹⁷ 'Bũ 'na to'o da huatua rá nija Ajuã, nu'bú Ajuã da huati'a nehe, ngue'a rá nija Ajuã xi xá nsunda. Ne go gue'a'ihũ nurá nija'a.

¹⁸ Osti ma da hya'ahũ ri mfenihũ gue gyá bahmyahũ. 'Bũ 'na de gue'ahũ guí beñhũ gue xi guí pe'tshũ ra mfãdi, y nu'bũ nura mfãdi'a go de nuna ximhai, 'yøthũ ra uenda gue 'besthó hinte guí pahũ, pa njabũ hã, da za guí pe'tshũ nú'a xi ra hoga mfãdi brí 'ñehe de Ajuã.

¹⁹ Ngue'a pa ja rá thandi Ajuã 'besthó hinte ri muui nú'a ra mfãdi de ra ximhai. Hangue enga ja ra Maça T'ofõ: “Ajuã xi patuatho yá mfeni ya bamhya de ra ximhai gue nu'ú hatetho, hangue co yá mbamhya ri 'medise'u.”

²⁰ Nehe xa t'ofõ njaua: “Ajuã pãdi gue hinte ri muui nuyá mfeni ya bahmyã.”

²¹ Hangue ogrí 'ñets'ihũ guí 'ñeñhũ gue grí denhũ 'na o ma'na, ngue'a gatho nú'u to'o xa mpefi con gue'ahũ go pa ri hñoũ.

²² 'Bũ rá 'befi ra cu Pablo, 'bũ rá 'befi ra cu Polo, 'bũ rá 'befi ra cu Pedro, gatho pa ri hñoũ. Nu'ahũ gatho go o

ja ri 'yehũ pa ri hñohũ, ra ximhai, ra te, ra du, gatho nú'a ja mapaya ne nú'a bra 'befa.

23 Y nu'ahũ guí ohũ ja rá 'ye ma zi Hmuhũ ra Jesucristo, y ma zi Hmuhũ ra Jesucristo go o ja rá 'ye Ajuã.

Nú'a bi thogui ya apostol ja yá 'befi

4 ¹ Dí nehe gui pahũ gue nuje yá mefiguihe ra Zidada Jesucristo, ne dí udihe nú'a xa 'ñutcahe Ajuã nú'a xqui beni maya'bu ne himi fãdihmã.

² Hangue mahyoni ga mañhe gatho nú'a xa 'ñutcahe Ajuã, ngue'a go yá mefiguihe'a.

³ Nugui hingui tu ma mui de gatho nú'a guí mañhũ de guequi, nixi nú'a mangan ra ts'utbi de guequi. Nixi nugaguisẽ hindí ena gue dí 'yo xá hño.

⁴ Masque nugui dí beni gue xá nt'axi ma mfeni, pe hingue por gue'a ma da hmã gue hinte dí tu. Nura Zidada go gue'a ma da hñabga nguenda'a.

⁵ Hangue ogo guí hamfũ nguenda te øt'a ri miq'ueihũ, ngue'a ma dua yopa penga ma Zidadahũ ra Jesucristo, y nu'bu nú'a hã, ma da hñabgahũ nguenda. Ne nu'a go gue'a ma da japi da hnequi gatho nú'a xa t'øt'e mant'agui. Ne ma da mã gatho nú'a te xa beni ja yá mfeni ya ja'i. Y nura pa'a Ajuã ma da 'ñe'tsua rá nsu ngu rí 'ñepabi cada 'na.

⁶ Zi cuhũ, nuna stá xi'ahũ stá mã de guequi ne de ra cu Polo, pa njabũ gui pahũ nda'a rí 'ñepi gui 'yøthũ. Nuje hindrí ueñhe rá 'befi Ajuã. Hangue gui njahũbu nehe hingui nueñhũ 'nara cu. Stá xi'ahũ njabũ pa gui 'yohũ ngu mangan ra Mãca T'ofõ, pa njabũ hingui 'ñe'tsuhũ yá nsu 'ra, ha nu ma'ra go gui utsahũ.

⁷ ¿Hanja grí 'ñets'ihũ? Xi gatho nú'a te guí pe'tshũ, ¿ha gue hingo xa 'ra'ahũ Ajuã? Nu'bu go xa 'ra'ahũ'a, nu'bu ¿hanja grí 'ñets'ihũ? Njabũ ja ra uenda hingo xa 'ra'ahũ'a.

⁸ Nu'ahũ 'ñena hinte grí 'behũ, 'ñena ya guí pe'tshũ gatho nú'a guí hoñhũ, ya ngu grí 'ñet'a ndahũ, ha nuje go xcá hyegaguiheua, 'ñena hinte drí muuihe. Xi dí nehmaghe gue ya xcá ndahmaghũ, pa njabũ ga ndahmaghũ mahyegui.

⁹ Nuje dyá apostolhe, dí beni gue Ajuã xa hñuxcahe ngu 'raya ja'i nú'u hinte ri muui, ne xa secuabi pa da tho ja yá thandi gatho ya ja'i ne ja yá thandi yá enxe Ajuã.

¹⁰ Nuje t'engaguihe gue dyá 'bemfenihe ngue'a dí pepabihe ma zi Hmuhũ ra Jesucristo, ha nu'ahũ xcá bensehũ gue xi gyá bamhyahũ de rá noya'a. Nuje xa t'enje gue othoguihe ra ts'edi, ha nu'ahũ guí beñhũ gue xi ja ri ts'edihũ. Ne guí beñhũ gue xi t'e'ts'a ri nsuhũ, ha nuje xi dyá t'utsahe.

¹¹ Asta nubya xi dí sufrihe nts'edi, dí thohe ra thuhu ra nduthe ne ra 'ñãhe. Nabgaguihe ya ja'i, ne hindí pe'tshe 'nara ngu nú'a dua metihe.

¹² Xi dí thohe ra nzabi pa dí hoñhe nú'a dí tsihe nehe. Nura ora dí øhe tsanje ya ja'i, nuje dí aphe Ajuã por gue'u. Y ra ora øtcahe ra nts'omui'u, gatho dí tsetathohe.

¹³ Nura ora ñama'ñũ ya ja'i de guecje, nuje dí zofõhe co ndunthi ra t'equ'eĩ. Pe nuje pa ja yá thandi'u dí njahẽ ngu ra paxi xa føtbũ hinte ri muui, ngue'a pa gue'u xá nts'oje.

¹⁴ Hindí op'ahũ nuya ya noya pa ga 'be't'a ri tsahũ. Dí op'ahũ pa ga zo'ahũ ngue'a pa guequi ja ra uenda ma hmãca bats'i'ihũ, ngue'a go dá xi'ahũ rá noya Ajuã.

¹⁵ Masque grí pe'tshũ 'ret'a 'mo nú'u to'o di u't'ahũ de ma zi Hmuhũ ra Jesucristo, pe sehẽgui go rá mudi dá ha'ts'ahũbu rá noya Ajuã pa gá camfrihũ ma zi Hmuhũ ra Jesucristo, hangue nugui ja ra uenda go drá dada de gue'ahũ.

¹⁶ Hangue dí bante'ihũ gui tengaguihũ ma 'mui.

17 Hangué dá pēhn'ahūbū ra cu Timu nú'á ma hmāca t'ū de ja ra jamfri, ne nu'á 'yo xá hño ja rá thandi ra Zidada. Y nu'á go gue'á ma da yopa ben'ahū tengu ma 'mūi ja ra Zidada Jesucristo. Guet'atho dí udi nehe habūraza de ja ya nija.

18 Pe nu 'ra de gue'ahū xi xa ñuxa ri mfenihū dega nt'ets'i, guí hu ri mūihū gue hinga ma ga yopa penguibū ga c'á'ts'a'ihū.

19 Pe nugui dí beni ga mabū 'bestho pa ga c'á'ts'ahū ma'na'qui 'bū njabū rá paha ma Zidadahū. Nu'bú hā, ga pādi ua xi hā ra ts'edi nú'ū 'yobū ri 'ñets'i, o hōnse 'yobū māntho.

20 Ngue'á nu'á tó'o da mēpa Ajuā, mahyoni di hānpa rá ts'edi pa da za te da mēfi, hingue da māntho.

21 ¿Nda'á guí nehū, ga mabū ga zo'ahū dega cūe, o ga zo'ahū dega hmāte?

Ra nthānga nguenda de 'nara gamfri nú'á bi 'yōt'a ra ts'oqui

5¹ Xa fādi xá hño gue 'nara cu de gue'ahū xa gūxa rá hōme ne 'būhui ngu rá 'behñā. Pōde nixi nú'ū hingyá gamfri hingui øt'a njabū.

2 ¡Pe nu'ahū xcá pāhū ne grí 'ñets'ihū guí eñhū gue guí 'būhū xá hño! ¡Rí 'ñep'a'ihū xa du ri mūihū hmāhā ne ya xcá hñācjhmāhū nú'á to'o øt'a nú'á ra ts'oqui'á!

3 Nugui masque hindí 'būi con gue'ahū, pe numa mfeni 'būi con gue'ahū, y ja ra uēnda dí 'būi con gue'ahū. Hangué nugui ya stá beni te ma ga øt'e co nú'á to'o øt'a nú'á ra ts'oqui'á.

4 Hangué 'yōthū nú'á ma ga xi'ahū. Gue da muntshū de rá thuhu ma Zidadahū ra Jesucristo, y numa mfeni ma da 'mūi con gue'ahū, ne rá ts'edi ma Zidadahū ra Jesu ma da 'mūi con gue'ahū.

5 Ne 'yent'uahū ja yá 'yē ra ts'ondāhi nú'á ra cu'á øt'a nú'á ra ts'oqui'á, pa da thogui ya ts'othogui ja rá ndo'yo,

pe nurá te'á da mpōhø nura pa'á stua yopa penga ma Zidadahū.

6 Hanja grí 'ñets'ihū guí eñhū gue guí 'būhū xá hño, ha 'na de gue'ahū øt'a nú'á ra ts'oqui'á. Ngue'á nu'á nja ngu ra levadura masque 'na zi tūi pe ri ntsini gatho ja ra arina ora dra thānts'i.

7 Hangué hñācjū nú'á ra ts'oqui'á ne gatho nú'á nguí øthū ja ri ndāxjua 'mūihū, pa njabū da za gui 'būhū co 'nara 'ra'yo 'mūi. Ngue'á nu'ahū ya guí pe'tshū ra 'ra'yo 'mūi por ma Zidadahū ra Jesucristo nú'á bi tho ngu 'nara zi deti nú'ū tho de ra ngo de ra pascua, pa njabū bi gutca ma ts'oqui'á.

8 Hangué mahyoni ga 'ueguehū de ma ndāxjua 'mūihū pa ga 'būhū strá nt'axiguihū. Nja ngu ya xodyo mi øt'ango mi tsi ra thuhme nsi ra levadura, necjū nehe ngu ga ntsamgohū de ra pascua ne ga tsihū ra thuhme nsi ra levadura, nú'á gue'á ga 'ueguehū de ya ts'oqui de ja ma mfenihū ne de ja ma 'mūihū.

9 Ja nú'á ma'na ma carta dá pēhn'ahūbū ja dá xi'ahūni gue hingui ntsixhū co nú'ū to'o ya 'ñe'behñā, o nú'ū ya 'behñā ya 'ñedāme.

10 Hingue dá xi'ahū gui 'uehū 'na'quitho de nú'ū hingyá gamfri ne ya 'ñe'behñā, o ya nduste, o ya be, o nú'ū to'o camfri ya c'oi. Nu'bū stá xi'ahū njabū, nu'bú mahyoni gui mahū de guecua ja ra ximhai.

11 Pe nugui nu'á dá xi'ahū, hingui ntsixhū ni 'nara cu nú'á dra 'ñe'behñā, o dra nduste, o nú'á di camfri ya c'oi, o dra zante, o dra tixfani, o dra be. Nu'ū tó'o øt'a njabū dí xi'ahū gue hingui ho nixi gui ñūñhū con gue'ū.

12-13 Nujú hingo rí 'ñepi ga hā'mbahū nguenda nú'ū hingui o ja ma 'yehū, nu Ajuā go gue'á da hñā'mba nguenda'ū. Pe nu'ahū mahyoni gui hñā'mbahū nguenda nú'ū o ja ri 'yehū, hangué dí xi'ahū gue gui hñācjū nú'á to'o øt'e nú'á ra ts'oqui'á.

Ya gamfri ri nhyanthya ja ya
nzaya hingyá gamfri

6 ¹ 'Bu 'na de gue'ahú guí p'e'tshú 'nara tsuí co ma'na ra cu, ¿hanja guí paha 'bestho ja ra ts'utbi pa guí ñatehú co nú'ú hingyá gamfri? ¿Ha gue hingue 'nara 'betsa'á? ¿Hanja hingo guí paha guí ñatehú ja ya cu? ² ¿Ha hinguí pahú gue nújú dyá gamfrihú ma go ga ha'mbahú nguenda nú'ú hingyá gamfri? Nu'bu nújú ma ga ha'mbahú nguenda yá d'anga t'ot'e'ú, nu'bé ¿ha gue hingo da za ga hañhú nguenda de nuya t'ot'e xi ya t'úqui? ³ ¿Ha hinguí pahú nehe gue ma ga ha'mbahú nguenda asta ya enxé? ¡Xihma de nuya t'ot'e de ra ximhai! ⁴ Nu'bu nu'ahú guí p'e'tshú ya tsuí co nuya t'ot'e de nuua ja ra ximhai, 'bestho guí paha guí ñatehú co nú'ú hingyá gamfri ne hinte dri 'ñent'i con gue'ahú. Hingui ho njabú gue'á nu'ú hingui padí da hñá'mba nguenda ya cu. ⁵ Dí xi'ahú njabú pa gui 'be ri tsahú ne pa ya hingui siguí guí 'yøthú. Xi de grí gathohú ¿ha gue jo'o ni 'na de gue'ahú nú'á di ja rá m'fadi pa da za da hñap'ahú nguenda de nú'á guí øthú? ⁶ Ha nu'ahú ora guí p'e'tshú ya tsuí co 'nara cu, 'bestho guí paha guí ñatehú co nú'ú hingyá gamfri.

⁷ Hiní 'ñep'a'ihú gui ñapabihú 'na ngu ma'na co nú'ú hingyá gamfri. ¿Hanja hinguí tsetathohú nura ora t'ot't'ahú 'nara nts'o'mú, ne ora te fep'a'ihú?

⁸ Pe nu'ahú go gue'asehú guí ø'tuahú ra nts'o'mú ri cuhú, y asta guí pep'hú.

⁹ ¿Ha gue hinguí pahú gue ya ts'oja'i hinda ma da yut'a nuni mahets'i habú bí manda Ajuá? Odi ha'ahú ri mfenihú. Ngue'á gathó nú'ú ri hñuxuí ya 'behñá nú'ú hingue xi yá 'behñá, ne gathó nú'ú camfri ya c'oi, ne nú'ú ya zinga medinthati, ne nú'ú ya 'ñøhø ri hñuxuí yá mi'ñøhøuí, o ya 'behñá ri hñuxuí yá mi'behñáuí,

gathó nú'ú hinda ma da yut'a nuni mahets'i habú bí manda Ajuá. ¹⁰ Nixi ya be, nixi ya nduste, nixi ya tixfani, nixi ya zante, nixi nú'ú ri mpe co ra nthate, ni 'na de gue'ú hinda ma da yut'a nuni mahets'i habú bí manda Ajuá.

¹¹ Ante gui camfrihú Ajuá nguí njahubú nehe 'ra de gue'ahú. Pe nubyá ya xa t'axca ri mfenihú, ne ya xa t'ec'a'ihú de gathó nuya ya ts'oqui, ha nubyá ya hinte ma ts'oqui guí tuhú ja rá thandi Ajuá po rá ts'edi ma Zidadahú ra Jesucristo ne po rá ts'edi rá Maca Ndáhi Ajuá.

Ga nsuhú xá hño pa strá
nt'axi ma ndo'yohú

¹² Da za ga beñhú gue dí p'e'tshmahú ra nsequi ga øthú nú'á go ga nehú. Pøde há da za, pe hingue gathó rí 'ñepi ga øthú. Masque ja ra nsequi ga øthú nú'á go ga nehú, pe hinga hophú ni 'nara t'ot'e da d'acju pa ga øthú.

¹³ Ra hñuni thoqui pa da ma mbo ra mú, ha nura mú ja pa ra hñuni. Pe gathó nú'ú yoho, Ajuá ma da hñacua yá 'befi'ú. Numa ndo'yohú hinxa thoqui pa ga hñuxhú co ya 'behñá nú'ú hingue xi ma 'behñáhú, nixi ra 'behñá hinda hñuxuí ma'na ra 'ñøhø nú'á hingue xi rá dame. Numa ndo'yohú xa hoca Ajuá pa ga pepabihú'á, y nu'á go gue'á supca ma ndo'yohú.

¹⁴ Nu Ajuá bi japi bi yopa nte rá ndo'yo ma Zidadahú ra Jesucristo, njabú nehe ma da japi da yopa nte ma ndo'yohú po rá ts'edi'á.

¹⁵ ¿Ha hinguí pahú gue numa ndo'yohú xa 'natho co ma zi Hmuhú ra Jesucristo ngue'á stá camfrihú'á? Nujú ya dí 'nathohú co ma zi Hmuhú ra Jesucristo, nu'bé ¿hanja da za ga hñuxhú co 'nara ts'o'behñá ne ga 'nathohú con gue'á nehe? Ni ts'ú hinda za.

16 O ¿ha gue hinguí pahú gue nu'a tó'o da hñuxui 'nara ts'o'behñá ya bi 'natho rá ndo'yo con gue'a? Ngue'a enga ja ra Maça T'ofu njaua: "Ra 'ñøhø co rá 'behñá, gue'u ya ri 'natho."

17 Pe nu'a tó'o ya ri 'natho co ma Zidadahú ra Jesu, ya ri 'natho con gue'a pe dega Maça Ndáhi.

18 Hangué 'yøthú ngu nú'a rí 'ñep'a'ihú de gue'asehú, odi 'ra'ahú ra mfada 'na ngu ma'na. Pe 'bú xcá cohihú 'nara cohi pa gui 'yaphú Ajuá, nu'bú há, da za gui 'ueguehú 'raya pa. Nepú de gue'a da za gui 'buhú 'nadbú mahyegui ma'na'qui pa njabú hinda za da hya'ahú ra Satá gui hñuxhú co ma'na ra ja'i.

19 ¿Ha gue hinguí pahú gue numa ndo'yohú gue'a rá nija ra Maça Ndáhi nú'a 'bui ja ma corasohú? Ajuá go gue'a xa 'racaguihú'a. Hangué ya hingo drí mandasehú.

20 Ngue'a Ajuá bi gutc'aguihú xá mađi co rá ji rá hmáca T'ú. Hangué 'yøthú ra ts'edi gue da hneca rá nsunda Ajuá ja ri ndo'yohú ne ja ri corasohú, ngue'a numa ndo'yohú ne ma corasohú go rá meti Ajuá.

Ya hoga ts'ofu pa nú'u 'bú yá 'behñá ne pa nú'u jo'o

7 1 Nubyá ma ga xi'ahú de nuya nt'ani grí 'ñanihú nu ngá 'yopcahú: Xá hñohmá 'bú ra 'ñøhø hinda me'tsa rá 'behñá,
2 pe ndunthi ya 'ñøhø hinda za da 'muse nsinque rá 'behñá. Hangué por gue'a, pa hinda hñuxui ya 'behñá nú'u hingue xi yá 'behñá, ma'na xá hño 'nara 'ñøhø dá nthatui 'nara 'behñá pa gue'a drá meti. Ha 'nara 'behñá ma'na xá hño dá nthatui 'nara 'ñøhø pa gue'a xi drá dame.

3 Ra 'ñøhø mahyoni da 'yøt'e co rá 'behñá nú'a rí 'ñepi, nehe njabú da 'yøt'a ra 'behñá co rá dame nú'a rí 'ñepi.

4 Y nura 'behñá ya hingo da mandase rá ndo'yo, ngue'a nurá dame go ri

mandabi rá ndo'yo'a. Njabú nehe ra 'ñøhø ya hingo ri mandase rá ndo'yo, ngue'a nurá 'behñá go ri mandabi rá ndo'yo'a.

5 Hangué 'yøthú ngu nú'a rí 'ñep'a'ihú de gue'asehú, odi 'ra'ahú ra mfada 'na ngu ma'na. Pe 'bú xcá cohihú 'nara cohi pa gui 'yaphú Ajuá, nu'bú há, da za gui 'ueguehú 'raya pa. Nepú de gue'a da za gui 'buhú 'nadbú mahyegui ma'na'qui pa njabú hinda za da hya'ahú ra Satá gui hñuxhú co ma'na ra ja'i.

6 Stá xi'ahú gue xá hño gui hongá ri 'behñáhú, pe hingo drí ja'ahú, go da huanhú nú'a gui 'yøthú.

7 Pa guequi ga nehma gue gatho da nja ngu dí nja hinstá nthati jo'o ma 'behñá, pe cada 'na 'rama'na'ño yá mfeni xa umbabi Ajuá.

8 Nú'ahú viudahú, ne gatho nú'ahú hinxcá nthatihú, jo'o ri 'behñáhú nixi ri damehú, dí xi'ahú ga nehma gui njahú ngu dí nja hinstá nthati jo'o ma 'behñá.

9 Pe nu'bú guí hanthú gue Ajuá hinxa 'ra'ahú ra ts'edi pa gui 'basehú, ma'na xá hño gui nthatihú, ngue'a hingui ho gui 'buhú hønse co ra ne'tati.

10 Y nú'ahú 'bú ri 'behñáhú, ha nú'ahú 'behñáhú 'bú ri damehú, dí 'bep'ahú ngu nú'a bi manganá ra Zidada, gue ni 'na de gue'ahú hinda za gui nhyeguihú. Hingo de guecsehe dí 'bep'ahú gui 'yøthú njabú, nura Zidada go gue'a ri 'bep'a'ihú.

11 Nu'bú ra 'behñá da hyepú rá dame, odi ju ma'na ra 'ñøhø pa drá dame, y nu'bú ra 'ñøhø da hyepú rá 'behñá, odi ju ma'na ra 'behñá pa da 'yøt'e drá 'behñá. Nu'a da 'yøt'e, ma'na xá hño dá mpumbabi ri yoho ne da yopa 'mú 'nadbú ma'na'qui.

12 Nubya nugui go ma ga xi'ahú nú'a dí beni gui 'yøthú, hingo ra Zidada ri 'bep'ahúbya. Nu'bú 'nara cu pe'tsa rá 'behñá hingrá gamfri, ne nu'bú nú'a ra 'behñá hini útsa rá

dame ngue'a ra gamfri, osti hep̄u.

13 Y nu'bu 'nara nju di pe'tsa rá dame hindra gamfri pe nu'bu nú'a ra 'ñøhø hini utsa rá 'behñā ngue'a ra gamfri, osti hep̄u rá dame'a.

14 Ngue'a nu'bu 'nara 'behñā ra gamfri ne rá dame hingrá gamfri, nú'a ra 'ñøhø'a hani rá japi Ajuā po rá 'behñā, ngue'a rá 'behñā rá batsi Ajuā. Y nu'bu 'nara 'ñøhø ra gamfri ne rá 'behñā hingrá gamfri, nú'a ra 'behñā'a hani rá japi Ajuā po rá dame, ngue'a nurá dame rá batsi Ajuā. Nu'bu hindi njabu co ra 'ñøhø o ra 'behñā hingrá gamfri, nu'bu nixi yá batsi hingrá njapi. Pe nu'bu njabu ha, njapi yá batsi.

15 Pe nu'bu 'nara 'ñøhø hingrá gamfri ne da hyep̄u rá 'behñā ngue'a ra gamfri, o nu'bu 'nara 'behñā hingrá gamfri ne da hyep̄u rá dame ngue'a ra gamfri, dá 'uegue, ngue'a nú'a ra cu o nú'a ra nju pe'tsa ra nsequi da 'uegue de nú'a hingrá gamfri, ngue'a Ajuā bi zoncahu pa ga 'buh̄u 'nara hoga'mui.

16 Xi nu'i zi nju, ¿ha gri pađi ua da mpøhø ri dame po rá ngue'i? Nehe nu'i zi cu ¿ha gri pađi ua da mpøhø ri 'behñā po rá ngue'i?

17 Cada 'na de gue'ah̄u 'buh̄u ngu nú'a xa 'yep'ah̄u ra Zidada ante da zohn'ah̄u'a pa gá camfrihu. Nuna guehna drí 'bepabi da 'yøt'a gathu ya cu de haburaza ya nija.

18 Nu'bu 'nara cu ya xa gamfri Ajuā ne xqui thu'tsua ra seña ja rá ndo'yo, hinte ja. O 'bu 'bui 'nara cu xa gamfri Ajuā ne hingui pe'tsa ra seña ja rá ndo'yo, ya odi huxa nú'a ra seña'a.

19 Hinte ri muui 'bu to'o pe'tsa ra seña o hingui pe'tsi. Nu'a ma'na ri muui, nú'a ga øth̄u nú'a ri manda Ajuā.

20 Cada 'na dá sigui dá mpefi habu mri mpefi de ante da gamfri Ajuā.

21 Nu'bu xi ngrá nzai'begu de ngá camfri ma zi Hmuh̄u ra Jesucristo, hini japi. Pe nu'bu da za gui pøni dega 'begu, pøni 'bestho.

22 Nú'a mi 'bui dega 'begu ante da

gamfri ra Zidada, ya nubyá hingrá 'begu de 'nara ja'i ja rá thandi Ajuā ngue'a ya rá 'begu ra Zidada. Nehe nu'a ra ja'i bi gamfri ra Zidada ne himi 'bui dega 'begu, nu'á go gue'a 'nara 'begobya de ra Zidada Jesucristo.

23 Ajuā bi gute'aguieh̄u xá mađi, hangue nubyá ma ga pep̄h̄u'a, hingo ma ga pepabih̄u ya ja'i.

24 Zi cuhu, sigui gui mpehu há ngrí mpehu de gá camfrihu ra Zidada Jesucristo, y Ajuā ja da 'muhni con gue'ah̄u.

25 Y gathu nú'ah̄u jo'o ri 'behñāhu, ha nú'ah̄u 'behñāhu jo'o ri damehu, hinte xa 'bepcagui ra Zidada ga xi'ah̄u, hønse dí 'ra'ah̄u 'nara ts'ofu de ma mfenise. Y nura ts'ofu'a gue'a majuani ngue'a Ajuā po rá ntheate xa hñuxcagui pa ga manbabi rá noya'a, hangue dí 'ra'ah̄u 'nara hoga ts'ofu.

26 Nugui dí beni gue xá hño gui 'bathu nsi ri 'behñāhu nsi ri damehu ngu guí 'buh̄u, ngue'a xi ja ya ts'othogui nuya pabya dí 'buh̄u.

27 Nu'bu 'bu ri 'behñā, oxqui hep̄u. Ha nu'bu jo'o, oxqui honi.

28 Ha nu'bu gui hongu ri 'behñā, hingrá ts'oqui. Ha nu'bu 'nara nxutsi da hyonga rá dame, hingrá ts'oqui nehe. Pe nu'a tó'o da hyonga rá 'behñā, o nura 'behñā da hyonga rá dame, ma da thogui ndunthi ya dumui, hangue nugui ga nehma gue hingui thohu ya dumui.

29 Zi cuhu, dí ne ga xi'ah̄u gue ya hingu ndunthi ya pa dí 'buh̄ua. Hangue nu'a tó'o pe'tsa rá 'behñā, dá 'yøt'a ra uenda gue hingui pe'tsi, pa da za da mepabi Ajuā.

30 Nu'a tó'o zoni, odi oda rá mfeni nsøcta ra ts'oni, ne nu'a tó'o ri johya, odi oda rá mfeni nsøcta ra johya. Nu'a tó'o ri ntai, dá 'yøt'a ra uenda gue hinte pe'tsi.

31 Ha nu'a tó'o ri johya co nuna ra ximhai, dá 'yøt'a ra uenda gue hini

johya, ngue'a nuna ximhai 'yo rí uadi rí thogui.

³² Nugui ga nehma hinguí jamasu ya t'òt'e de nuna ra ximhai, ngue'a nu'a t'ó'o jo'o rá 'behña xi ri jamasubi rá 'befi ra Zidada, ne 'bui pa da 'yòt'a nú'a ri ho ra Zidada.

³³ Pe nu'a t'ó'o 'bu rá 'behña mahyoni da jamasu ya t'òt'e de nuna ra ximhai, ne da 'yòt'a nú'a ri ho rá 'behña.

³⁴ Ha nuya 'behña, hinga mahyegui nú'a 'bu rá dame co nú'a jo'o rá dame. Nu'a jo'o rá dame, ma'na ri jamasubi rá 'befi ra Zidada, ne 'bui pa da mepabi Ajuá con gatho rá ts'edi ne con gatho rá mfeni. Pe nu'a t'ó'o 'bu rá dame, mahyoni da jamasu ya t'òt'e de nuna ra ximhai, ne da 'yòt'a ngu nú'a ri ho rá dame.

³⁵ Nuna dí xi'ahú guehna pa go ri hñohú. Dí zo'ahú pa gui 'yòthú ra hño ngu rí 'ñepi gui 'yòthú pa da za gui pepabihú Ajuá con gatho ri muihú ne hinte da hyú'ts'ahú. Nugui hindí eñ'ahú gue 'bu gui hongá ri 'behñahú hinguí 'yòtuahú rá paha Ajuá.

³⁶ Nu'bu 'nara cu di 'bu rá t'ixu, y handi gue ya da za da nthati'a, dá 'yòt'a ngu nú'a xa bengá rá dada ante sta tho rá mbatsja'i. Hingo 'nara ts'oqui nú'a xa beni da nthata rá t'ixu.

³⁷ Pe nu'bu 'nara cu 'bu rá t'ixu, ne nura dada'a xa beni gue hinda thata rá t'ixu, ne 'bu 'nadra mfeni xa beni gue hinhya'mú da umba nsequi da nthata rá t'ixu, nú'a ra cu'a òt'e xá hño nehe.

³⁸ Hangué nu'a t'ó'o ri unga rá t'ixu pa da nthati, xá hño òt'e. Nehe nu'a t'ó'o hinguí ne da thata rá t'ixu, ma'na xá hño nú'a òt'e.

³⁹ Nu'a ra 'behña xa nthati, hinguí tsa da 'uegue de rá dame nú'ya te rá dame, ngue'a njabu mąnga ra ley. Pe nu'bu ya da du rá dame, nú'a ra 'behña'a 'bu da beni da nthati, da za da nthati co nú'a da ne'a, hõnse gue

drá gamfri há, ne 'bu go rá paha Ajuá.

⁴⁰ Pe nu'a go dí mąngá, ma'na xá hño hinda yopa nthatihma. Guehna dí bengá, y dí camfri gue dí hanpabi rá Mąca Ndahi Ajuá.

Ya hñuni nú'u thoqui pa da hña'tua ya c'oi

8 ¹ Nubyá ma ga xi'ahú de nuya hñuni thoqui pa da hña'tua ya c'oi. Dí pahú gue gathoguihú ja ma mfađihú. Pe nura mfađi nsinque ra hmąte ri jacju ga 'ñets'ihú, pe nura hmąte xa 'racju Ajuá go gue'a ri jacju ga tetuahú yá jamfri ma miqu'eihú.

² Nu'a t'ó'o beni gue xi ja rá mfađi, go gue'a hinguí pađi gatho nú'a rí 'ñepi da bađi.

³ Pe nu'a t'ó'o ri mađi Ajuá, Ajuá ma gue xá hño rá 'mú.

⁴ Nuya hñuni hña'tua ya c'oi 'bucua ja ra ximhai, hinte ri muui, ngue'a dí pahú gue nuya c'oi'u hinte ri muui. Ngue'a nuju dí pahú gue 'nat'a Ajuá 'bui, hinguí 'bui ma'ra.

⁵ Masque t'ena gue nuni mahets'i ne nuua ja ra ximhai 'bui ndunthi nú'u t'embabi gue go gue'u Ajuá, pe masque t'embi njabu, nu'ú hini mandaguihú.

⁶ Ngue'a pa guecaguihú dí pahú gue 'nat'a Ajuá 'bui, y go gue'a ma Dadahú. Nú'a go gue'a bi hyoca gatho ya t'òt'e, ne dí 'buhua pa ga nsundahú'a. Nehe 'nat'a ma zi Hmuhu 'bui, y go gue'a ra Zidada Jesucristo nú'a to'o bi t'ent'ua ja rá 'ye pa go bi hyoca gatho ya t'òt'e, ne go gue'a bi 'racju 'nara 'ra'yo te.

⁷ Pe hinga gatho ya cu xa bađi xá hño gue 'nat'a Ajuá 'bui. 'Ra astabya hinxa pumfritho yá nzai mi pe'tsi nu de mi camfri ya c'oi, ne ora da zi nú'a ra hñuni xa hña'tuabi ya c'oi, beni gue go gue'a 'nara ts'oqui, ngue'a bentho gue nehe ya c'oi ja yá ts'edi, pe hina.

8 Pe hingue po ra hñuni da za ma'na ga 'buhú xá hño ja rá thandi Ajuá. 'Bú ga ñunihú, hinte ja, y nu'bu hinga ñunihú, nehe hinte ja.

9 Pe masque dí pe'tshú ra nsequi pa ga øthú 'na de guehya, mahyoni ga jamasuhú pa hinga japhú da 'yøt'a ya ts'loqui nú'ú otho ndunthi yá jamfri.

10 'Bú 'nara cu otho ndunthi rá jamfri, ne da hyant'a'i gri hudi gri ñuni ja 'nará ngo 'nara c'oi, nu'bú nú'á ra cu'á 'na tui rá jamfri, grí cadí pa da thogui da ñuni nehe'á.

11 Y njabú masque pa ja ri mfeni hingrá ts'oqui ngue'á guí padi nú'á guí øt'e, pe njabú guí japa nuri cu da menga ja ra ts'oqui. Y guí padi gue nehe po nura cu'á bi du ma zi Hmuhú ra Jesucristo.

12 Hangué nu'bu njabú nú'i guí ts'ocua rá mfeni 'nara cu nú'á othotho ndunthi rá jamfri, padi gue numa zi Hmuhú ra Jesucristo go gue'á guí ø'tua nú'á ra ts'ocate'á.

13 Hangué 'bu po 'nara hñuni ga tsi, ga japi da nts'oca 'nama cu, nu'bú ma'na xá hño hinhya'mú ga tsi nura hñuni'á.

Ra nsequi nú'á mi pe'tsa ya apostol

9 ¹ Pahú xá hño gue nugui drá apostol de ra Zidada Jesucristo dí pe'tsa ra nsequi ga øt'a ngu nú'á rí 'ñepcagui ngue'á drá apostol. Nugui stá handa ma Zidadahú ra Jesu, ne go dá zo'ahú de gue'á pa gá camfrihú.

2 Nu'bu ma'ra ya cu beni gue hinga majuani drá apostol, pe nu'ahú hā, guí pahú gue drá apostol ngue'á xcá camfrihú Ajuá po ma noyaga.

3 Ne nú'ú to'o ñāma'ñū de guecagui, njaua dí xipabi:

4 ¿Ha gue hiní 'ñepcagui da t'aqui nú'á te ga tsi?

5 ¿Ha gue hindí pe'tsa ra nsequi 'bu ga ne ga hongá ma 'behñā ne ga tsits'i habú dí 'yo ngu øt'a ra cu Pedro ne ma'ra ya apostol ne nú'ú yá cu ra Zidada Jesu?

6 Nugui ne ra cu Berhna ¿ha gue hñongueihe hiní 'ñepcaguihe da t'acje te ga tsihmahe nsinque ga mpehe?

7 ¿To'o gue'á 'bui dega soldado ne hingui t'umbi te da zi? ¿To'o nú'á pe'tsa 'nara uā'obxi ne hinda zipabi rá fruta? ¿To'o nú'á pe'tsa ya mbo'ni, ne hinga ja ri ñuni ja yá mbo'ni?

8 Núna dí mā, ogui beñhú gue go dí manse, ngue'á njabú mānga rá ley ra Moise,

9 ne ena njaua: “Oxqui tu'tuahú rá ne ra ndamfri ora net'a ra trigo ja ra era.” ¿Ha gue Ajuá bi mā xi majuani de ra ndamfri?

10 Hina, nu'á bi mā pa guecaguihú, ne bi t'ofu pa go ma hñohú, ngue'á nu'á tó'o faxa ra hai ne nu'á tó'o jaxa ra sofo, rí 'ñepi da zi de nú'á pot'i'ú.

11 Hangué nu'ahú guí njahú ngu 'nara 'bot'i y nuje ngu go dyá mot'ihe ngue'á dá xi'ahé rá noya Ajuá. Nu'bú ¿ha gue hiní 'ñepi gui faxcahe ne gui 'racje te ga tsihe?

12 Nu'bu nú'ú ma'ra ya cu ri mpefi con gue'ahú go guí faxhú ne guí umfú te da zi, xi nuje ¿ha gue hingo ma'na rí 'ñepcaguihe gui faxcahe?

Nuje, asta nubyá hinte stá a'a'ihe, masque rí 'ñepcaguiheh mā. Nu'á dí øthe, dí tsethe ra thuhu ra nduthe pa hinto da ñāma'ñū de rá noya ma zi Hmuhú ra Jesucristo.

13 ¿Ha gue hinguí pahú gue nu'á tó'o ri mpefi ja yá ndanija ya xodyo ja da t'umbabini te da zi? Y nu'á tó'o ri mpefi ja ra ata tsi nú'ú ya mbo'ni tho dega hñā'ti pa Ajuá.

14 Njabú bi manda ra Zidada nehe gue nu'á tó'o mānga ra māca hoga noya rí 'ñepabi da t'umbabi te da zi.

15 Pe nugui masque rí 'ñepcagui, pe hinte stá a'ahú nixi hindí op'a'ihú pa ga a'ahú nú'á te dí honi. ¡Ngue'á nugui masque drí 'ñuni ga tu pe hindí ne to'o da 'ñena gue dí mānga ra māca hoga noya pa hñonse dí taha nú'á dí tsi!

16 Hingui tsa ga 'ñets'i ngue'á dí

manbabi rá noya Ajuá, ngue'a nu'bu hinga ma, ¿te ma ga tháđi ja rá thandi Ajuá? Nu'bu hinga manba rá noya Ajuá, guehna 'nara dumai pa guecagui. 17 Nu'bu núgui dí manba rá noya Ajuá con gatho ma paha, nu'bú dí tø'mi gue go ma da gutcagui Ajuá. Pe nu'bu núgui hinga nehma ga manbabi rá noya Ajuá, pe guehna ma 'befi xa t'acagui, hangue mahyoni ga øt'e. 18 Nu'bú, ¿xi nda'a ma thahá? Nu'a ma thahahma, ga johya ga manba rá noya Ajuá nsinque te da t'aqui de guecua, masque rí 'ñepcahma.

19 Nugui hindrá 'bego de 'nadra ja'i, nugui drá 'bego pa gatho ya ja'i, ngue'a dí zofu' pa njabu ndunthi de gue'u da gamfri ma zi Hmuhú ra Jesucristo.

20 Nugui dí øt'a ngu yá nzai ya xodyo pa da za ga zofu'u, nehe dí øt'a ngu yá nzai nú'u 'bu ja rá hmanda ra ndaxjua ley pa da za ga zofu' nehe'u, masque nugui ya hindí 'bui de ja ra ndaxjua ley.

21 Nehe dí øt'a ngu yá nzai nú'u hingui 'bui ja rá hmanda ra ndaxjua ley pa njabu da za ga zofu'u nehe. Pe nugui hinstá 'uegue de ja rá ley Ajuá, ngue'a nugui dí 'bui de ja rá hmanda ma Zidadahu ra Jesucristo.

22 Nehe dí øt'a ngu yá nzai nú'u ya cu ts'utho yá jamfri, pa da za ma'na ga zofu'u. Nugui stá nzai ga tembabi yá nzai gatho ya ja'i pa da mpøhø 'ra de gue'u, ngue'a cada 'na de gue'u, 'rama'naño hanja gra zofoga'u.

23 Dí øt'a njabu ngue'a dí ne gue ma'na da ntunga ra maça hoga noya, ne pa njabu da za ga hani ndunthi ya japi bra hña nura maça noya'a.

24 Ha gue hinguí pahú gue gatho nú'u ri ntsa'rihi, da ma mahyegui, pe 'mefa 'natho nú'a to'o ma da dāhā. Nujú nehe ma ga øthu njabu, ga 'yohú xá hño ja rá thandi Ajuá pa njabu ga hānga ma thahāhú nehe nú'a ma da 'racjú'a.

25 Dí pahú gue gatho nú'u to'o ri ntsa'rihi xi ri su rá ndo'yo pa da nja rá ts'edi. Nu'ú øt'a njabu hønse pa da dāhā 'nara thāhā nú'a ma da thegue. Pe nujú dí pahú gue ma ga hāñhú 'nara thāhā nú'a hinhya'mú ma da thegue.

26 Hangue nugui drí hña ra 'rihi nehe, pe drá ma manjuantho pa nuni habú ma ga tsøni, ne co rá ts'edi Ajuá drí ntuhni pa ga ntate, hingue hønse dí 'ñenitho.

27 Nugui xi drí su ma ndo'yo nehe pa hinte da 'yøt'e, y drí japi da 'yøt'e nú'a go dí ne, ngue'a hindí ne ga 'be ma tsa ja rá thandi Ajuá, masque stá zofohma ndunthi ya ja'i.

Ra ts'ofu pa hinda søcambeni ya c'oi

10 1 Zi cuhú, dí ne ga ben'ahú nehe gue nú'u ndu ma xitahú nu de bá pønga de Egipto bra zi ra Moise, ne mri 'bet'o 'nara guui, ne bi 'rax'u ja ra Thenga Ndehe.

2 Nu'ú bi dena ra guui ne bi 'ranga ja ra Thenga Ndehe, hangue nu'ú bi 'natho co ra Moise, go gue'a 'nara nt'udi de ra sistehe.

3 Ne dí pahú gue gatho'u mahyegui bi zi nú'a ra nzaqui bá ehe de mahets'i.

4 Ne gatho mahyegui bi zi nú'a ra dehe bá pehna Ajuá ne bi bøhø de ja 'nara do. Y nú'a ra do'a gue'a 'nara nt'udi de ma zi Hmuhú ra Jesucristo mi 'yo con gue'u haburaza mi 'yo'u.

5 Pe ndunthi de gue'u, Ajuá bi hyandi gue hinxmá hño nú'a mi øt'e'u, hangue ndunthi de gue'u bi du ja ra mbonthi.

6 Gatho nú'a bi thogui'u go gue'a ngu 'nara ts'ofu pa guecju, pa hinga hyøcju nú'u ya t'øt'e xá nts'o, ngu nú'a bi 'yøt'e'u.

7 Hinga beñhú ga nsundahu ya c'oi ngu bi 'yøt'a 'ra de gue'u, ngu enga ja ra Māca T'ofu: "Ya ja'i bi hñudi bi ñuni ne bi ntsithe, nepu de gue'a bi 'mai bi 'yøt'ua yá ngo ya c'oi co ya hnei."

8 Ne hinga hñuxhú co ya 'behñá nú'ú hingue xi ma 'behñáhu ngu bi 'yot'a 'ra de gue'ú, hangué nu'ú 'nada ra pa bi du 'natemáñu 'mo ya ja'i.

9 Nixi hinga beñhu ga tsot'uahú rá mui Ajuá ngu bi 'yot'a 'ra de gue'ú, hangué 'nara pa ndunthi de gue'ú bi muhná ya qu'eña, ne bi du'ú.

10 Ne hinga ñama'ñuhú de nú'a ot'e Ajuá con guecjú ngu bi ñama'ñu 'ra de gue'ú, hangué 'nara pa Ajuá bá pehna 'nara enxé pa bi hyo'ú.

11 Gue'a gatho bi thogui ndu ma xitahú, ne bi t'ofó pa njabú ga beñhu gue guehna 'nara ts'ofó pa guecjú nújü dí 'buhúua ja ra ximhai de nuya ngaxa pabya.

12 Hangué nu'ú tó'o beni gue xi 'bui xá hño, dá nsu pa hinda dapi da 'yot'a ya ts'oqui.

13 Gatho nú'ú ya ts'othogui dí thoguihú, njabú thogui nehe gatho ma'ra ya ja'i. Pe Ajuá nzantho sugaguihú, y nu'á hinda hocjú ga thohú ya ts'othogui nú'ú da hyandi'a gue hinda za ga tsethú. Ha nura ora dí thohú 'nara thogui, nu'á ri 'racjú ra ts'edi pa ga tsethú.

14 Hangué dí xi'ahú zi cuhú, ogrí nsundahú ya c'oi. 'Ueguehú de nú'a ra nzai'a.

15 Dí xi'ahú njabú ngue'a dí padi gue nú'a dí xi'ahú 'bestho tso ri mfenihú, y nu'asehú da za gui pahú ua majuani nú'a dí ma ua hina.

16 Ora dí tsihú ra Mäca Nt'oxi, gue'a 'nara nt'udi gue dí 'nathohú co ma Zidadahú ra Jesucristo ne nújü 'na ngu ma'na. Nu de dí aphú Ajuá dí tsihú ra vinu, y nura vinu'a go gue'a 'nara nt'udi de rá mäca ji ma zi Hmuhú ra Jesucristo nú'a bi mani ja rá pont'i'a po rá nguecjú. Y nú'a ra thuhme dí hñeguehú, go gue'a 'nara nt'udi de rá zi ndo'yo'a nú'a bi uni pa bi tho po rá nguecjú.

17 Masque nujü drí ndunthihú, pe 'nada nú'a ra thuhme dí tsihú, hangué por gue'a drí 'nathohú.

18 Ngu dí pahú gue nuya me Israel nú'ú to'o mi tsi nuya mbo'ni mi ts'at'i dega hñá'ti, mi 'natho yá jamfri mi xocambeni Ajuá, hangué nu'ú mi 'natho nehe'ú po nú'a mi tsi'ú.

19 Nugui hingo dí xi'ahú gue ya c'oi ja yá ts'edi, ne hindí xi'ahú gue ri muui nú'ú ya hñuni xa hñá'tuabi'ú, ngue'a nu'ú hinte ri muui y nixi otho yá ts'edi'ú.

20 Nu'a dí xi'ahú gue nuya hñuni hoca nú'ú hingyá gamfri pa da umbabi ya c'oi, nuya hñuni'ú go gue'ú pa ya ts'ondáhi, hingue pa Ajuá. Y nugui hindí ne gui 'nathohú co ya ts'ondáhi.

21 Hinda za gui tsihú ra Mäca Nt'oxi ne gui tsihú nú'a thocuabi ya ts'ondáhi. Ne hinda za gui hñuhú ja rá mexa ra Zidada nepú ma grí huhú ja ya mexa habú t'ot'ua yá ngo ya c'oi, ngue'a nu'ú go gue'ú de ra ts'ondáhi.

22 ¿Ha gue guí nehú ga tsot'uahú rá mui ra Zidada? O ¿ha gue guí beñhu gue go ma'na ja ma ts'edihú de gue'a? Hina.

Ra gamfri pe'tsa ra nsequi da 'yot'a nú'a go da ne pe co ra hmäte

23 Zi cuhú, da za gui beñhu gue há dí pe'tshmahú ra nsequi ga othú gatho nú'a ga nehú. Pøde há da za, pe hinga gatho rí 'ñepi ga othú, ne hingue por gatho ya t'ot'e da za ma'na da te ma jamfrihú.

24 Oguí suhú hønse ri tehú, supabihú rá te nehe ri miqu'eihú.

25 Tsihú gatho nú'a te 'ba ja ra tai, ogrí 'ñanihú 'met'o ua xa hñá'tuabi ya c'oi o hina, pa hinda ts'oca ri mfenihú.

26 Ngue'a ra Zidada go rá meti gatho ra ximhai ne gatho nú'a ja ja ra ximhai.

27 Nu'bú 'nara ja'i hingrá gamfri da zix'ahú ja rá ngu pa gui ñuñhú con gue'a, ha nu'bú guí ne gui maha con gue'a, rí maha ne tsihú gatho nú'a da

'ra'ahũ nsinque gui 'yambabihũ habũ xuá hñã, pa hinda ts'oca ri mfenihũ.
 28 Pe nu'bu da 'mũ 'na to'o da xi'ahũ gue nú'a te ma gui tsihũ xa hñã'tuabi ya c'oi, nu'bu' oguí tsihũ pa hingui ts'ocuahũ rá mfeni nú'a to'o bi xi'ahũ.
 29 Nugui hindí xi'ahũ gue go ma da ts'oca ri mfenihũ, dí xi'ahũ pa nú'a to'o da xi'ahũ gue hingui ho nú'a ma gui tsihũ, pa hingui ts'ocuahũ rá mfeni'a.

Pe da za da benga 'na ne da 'ñena: “¿Hanja go da za da thagagui hinga øt'a 'nara t'øt'e ngue'a ma'na ra cu beni gue ra ts'oqui?”

30 Nu'bu dí tsi te dí tsi ne dí umbabi njamãdi Ajuã, ¿hanja ma go da nongagui ma'na ra cu por nú'a te dí tsi?”

31 Pe nugui dí xi'ahũ, gatho nú'a gui øthũ, 'bu gri ñuñhũ, 'bu gri tsitshẽhũ, 'bu gri øthũ ma'na te gri øthũ, 'yøthũ gatho pa rá nsunda Ajuã.

32 Jamasuhũ nú'a gui øthũ pa hingui ts'ocuahũ yá mfeni ya xodyo, nixi nú'u hingyá xodyo, nixi nú'u ya cu 'bui ja rá nija Ajuã.

33 Nugui dí øt'a ra ts'edi pa ga øt'a nú'a xá hño pa ga hu'mbabi yá mũi gatho ne hinga ts'ocua yá mfeni. Nugui hindí honse ra hño pa guequi, dí øt'a nú'a xá hño qué pa da mpøhø ma'ra.

11 ¹ 'Yøthũ ngu núna dí øt'e, ngue'a nugui dí øt'a ngu nú'a bi 'yøt'a ma zi Hmuhũ ra Jesucristo.

Ra ts'ofõ pa ya 'behñã nú'u pa ja ya hmunts'i

² Zi cuhũ, nugui drí johya ne dí ex'ahũ ngue'a hinxá pumfrihũ gatho nú'a stá xi'ahũ, ne guí øthũ gatho ngu nú'a stá u't'ahũ gui 'yøthũ.

³ Pe nugui dí ne gui paðihũ gue numa zi Hmuhũ ra Jesucristo go gue'a ra ñaxu de gatho ya 'ñøhø, y nura 'ñøhø gue'a ra ñaxu de rá 'behñã, y nu Ajuã ra Dada go gue'a ra ñaxu de ma zi Hmuhũ ra Jesucristo.

⁴ Nu'bu 'nara 'ñøhø xa go'ma rá ñaxu ora apabi Ajuã de ja ya hmunts'i, o de ora ñã de rá noya Ajuã, njabũ ri 'betua rá tsa rá ñaxuse.

⁵ Pe nu'bu 'nara 'behñã hinxã go'ma rá ñaxu ora apabi Ajuã ne ora manbabi rá noya'a, ri 'betua rá tsa rá ñaxuse, tsũtho xa 'ñãxi.

⁶ Nu'bu ya 'behñã hingui co'ma yá ñaxu, ma'na xá hño dá 'ñãxi, pe nu'bu gue'a 'nara 'betsa da 'ñãxi, ma'na xá hño dá go'ma rá ñaxu ora apabi Ajuã.

⁷ Nura 'ñøhø hiní 'ñepi da go'ma rá ñaxu ngue'a nura 'ñøhø bi hyoca Ajuã ngu tengu rá 'bai'a ne ja ri hnequini nurá nsunda Ajuã. Pe nu ja ra 'behñã, ja ri hnequini rá nsu ra 'ñøhø.

⁸ Ngue'a nura 'ñøhø hingue bi thoqui de ra 'behñã, nura 'behñã bi thoqui de ra 'ñøhø.

⁹ Y nura 'ñøhø himbi thoqui po rá ngue ra 'behñã, nura 'behñã hã, bi thoqui po rá ngue ra 'ñøhø.

¹⁰ Hangue nura 'behñã rí 'ñepi da go'ma rá ñaxu po rá ngue ya enxe handgahũ, ngue'a gue'a 'nara seña gue 'bui to'o ma'na ri manda que ya 'behñã.

¹¹ Pe de ja rá thandi Ajuã gatho'u ri muui mahyegui, gue dra 'behñã gue dra 'ñøhø, ngue'a nsinque ra 'ñøhø hinxã 'mũ ra 'behñã, ha nsinque ra 'behñã hindi 'bu ya 'ñøhø.

¹² Ngue'a desde ra mũdi nura 'behñã gá 'ñehe de ja ra 'ñøhø, y nubýá, nura 'ñøhø rí 'ñehe de ja ra 'behñã, pe gatho go øt'e Ajuã.

¹³ Xi da beñhũ xá hño, ¿ha gue ri hnequi xá hño 'nara 'behñã ora apabi Ajuã ne hinxã go'ma rá ñaxu?

¹⁴ ¿Ha gue hingrá 'betsa 'bu 'nara 'ñøhø da hopi da te rá stã?

¹⁵ Pe nu'bu ra 'behñã da hopi da te rá stã, nú'a hã, rá ntsøhui, ngue'a gue'a xa t'umbabi pa da go'ma rá ñaxu ngu 'ñena 'nara cøni.

¹⁶ Pe nu'bu da 'mũ 'ra to'o da ne da ntsanoya de núna dá mã de yá stã ya

'behña, pãhu xá hño gue nuje gue'a ma nzaïhe, ne yá nzaï ma'ra ya cu nú'u 'bui ja ma'ra yá nija Ajuã.

**Ya cu bi zi ra Maça Nt'oxi
ngu himi 'ñepabi'u**

17 De núna dí op'ahabya hingui tsa ga ex'a'ihũ ngue'a stá øde de nú'a guí øthũ ora grí muntshũ, hinguí øthũ nú'a xá hño, hõnse guí øthũ nú'a hingui ho ja rá thandi Ajuã.

18 Dí øde gue ora grí muntshũ, guí øthũ ya hegüe, ngue'a hinga mahyegui nú'a guí mañhũ, y dí camfri gue ngu'bu gue'a guí øthũ.

19 Pe pøde mahyoni da njabu, pa ja da hnequini nú'u to'o hanpa rá mfadi Ajuã, y nú'u to'o hina.

20 Ora grí muntshũ pa gui nt'oxihũ nepũ guí tsihũ ra Maça Nt'oxi, nú'a guí øthũ hinguí øthũ pa ra Zidada,

21 ngue'a nú'a guí hañhũ pa gui tsihũ, grí 'bet'ohũ guí ðama tsisehũ, ne hinte guí xepabihũ nú'u ma'ra ya cu.

Hangue 'ra de gue'ahũ guí tuhũ ra thuhu, ha nu ma'ra xi grí tithohũ.

22 ¿Hanja guí øthũ njabu? ¿Ha gue otho ri nguhũ habũ guí ñuñhũ ne guí ntsithehũ? ¿Ha gue grí utsabihũ rá maça nija Ajuã? ¿Ha gue hinguí 'betuahũ yá tsa nú'u ma'ra othobi te da zi? Xibya, ¿te guí ne ga xi'ahũ? ¿Ha gue ga e'ts'a ri nsuhũ? Hina, ngue'a núna guí øthũ hinxá hño.

Ra Maça Nt'oxi

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25;

Lc. 22:14-20)

23 Nugui ya stá u't'a'ihũ hanja grí tsihũ ra Maça Nt'oxi ngu nú'a bi 'ñutcagui ra Zidada. Nú'a ra xuui bri da'a, bi gũ ra thuhme,

24 nepũ bi umba njamadi Ajuã. Ne de gue'a bi hyeca nura thuhme'a, nepũ bi 'ñena: "Tsihũ nuna ra thuhme, ja ra uenda go guehna ma ndo'yo núna ma da hna'mbabi po rá ngue ri ts'oquihũ. Ne ora gui tsihũ nuna ra thuhme,

'yøthũ ngu 'nara feni de guecagui."

25 Nepũ ngu bi uadi bi nt'oxi'u, ra Jesu bi gũ 'nara vaso habũ mi po ra vinu, ne bi 'ñembabi'u: "Nuna vinuna, go guehna 'nara nt'udi de nú'a ra 'ra'yo cohi ma ga øt'e co ma ji nú'a ma ga fani. Ora gui tsihũ nuna vinuna, 'yøthũ ngu 'nara feni de guecagui."

26 Hangue nú'a ra ora guí tsihũ ra thuhme ne ra vinu gue'a ra ora guí udihũ de rá du ma Zidadahũ asta nú'a ra pa'a stua yopa pengui.

**Hanja da za da ts'i ra Maça Nt'oxi
ngu ri ho ra Zidada**

27 Hangue nugui dí xi'ahũ gue nu'a tó'o da zi nú'a ra thuhme'a ne nú'a ra vinu'a ne hinda zi ngu rí 'ñehe, nú'a ra cu'a ma go da ðadi de rá zi ndo'yo ne de rá zi ji ra Zidada.

28 Hangue cada 'na de gue'ahũ, beñhũ xá hño 'met'o ua guí 'bahũ xá hño co Ajuã pa gui tsihũ ra thuhme ne ra vinu.

29 Ngue'a nu'a tó'o hinda zi nú'a ra thuhme ne nú'a ra vinu ngu rí 'ñehe, ne hinda beni xá hño te ri muui rá du ra Zidada, nú'a ra cu'a tuxase ra ts'oqui.

30 Hangue por gue'a ndunthi de gue'ahũ grí hñenihũ ne otho ri nzaquihũ, ha nehe xa du 'ra de gue'ahũ.

31 Pe nu'bu ga bensehũ de nú'a te stá øthũ ne ga ntsø'mhũ, nu'bú Ajuã ya hindua pencaguihũ nuya ya mfei.

32 Nu'a bí pencahũ ya mfei pa da zocju pa hinda condenaguihũ mahyegui co nú'u hingyá gamfri.

33 Hangue ma zi cu'ihũ, ora grí muntshũ pa gui ñuñhũ, ntø'mhũ 'na ngu ma'na pa gui ñuñhũ mahyegui.

34 Nu'bu 'na de gue'ahũ di tsu'ahũ ra thuhu, ma'na xá hño ñuñhũ 'met'o ja ri nguhũ pa nu xcrí muntshũ gui 'yøthũ ngu nú'a ri ho Ajuã, pa hinda zu'ahũ rá mfei'a. Y de nú'u ma'ra ya t'øt'e xa nja, nu'ú asta hinga mabũ pa ga ñahũ de gue'u.

Ya mƒadi ne ra ts'edi nú'u ri 'racjũ ra
M̄aca Nd̄ahi cada 'na de guecjũ

12 ¹ Zi cuhũ dí ne gui p̄ahũ de
nuya mƒadi ne ra ts'edi ri
'racjũ ra M̄aca Nd̄ahi cada 'na de
guecaguihũ.

² Guí p̄ahũ xá h̄ño gue nú'bu hingúí
camfrithohũ rá noya Ajuã ngrí
hothohũ da zix'ahũ to'oraza pa nguí
x̄ocambeniũ nú'u ya c'oi otho yá
ts'edi ne hingui ñã.

³ Pe nubyá dí ne gui p̄ahũ gue nu'a
t'óto tsanga ra Zidada Jesu, hingui
h̄anpa rá ts'edi ra M̄aca Nd̄ahi. Ha
nu'bu to'o da 'ñena, dí camfri ra Jesu
gue go gue'a ra Zidada, nú'á h̄a, h̄anpa
rá ts'edi ra M̄aca Nd̄ahi.

⁴ 'Rama'na'ño ya mƒadi ne ra
ts'edi xa 'racjũ ra M̄aca Nd̄ahi pa ga
p̄epabihũ Ajuã, pe ra M̄aca Nd̄ahi go
gue'a 'natho.

⁵ Y nehe 'rama'na'ño ya 'befi xa 'racjũ
ra Zidada ga p̄efihũ, pe ra Zidada go
gue'a 'natho.

⁶ Nehe 'rama'na'ño hanja drí m̄p̄efihũ,
pe nu Ajuã go gue'a ri 'racjũ ra ts'edi
gathoguihũ, pa ga p̄ehũ ngu nú'a xa
'racjũ'a, y nu Ajuã go gue'a 'natho.

⁷ Cada 'na de guecjũ dí h̄anpahũ rá
ts'edi ra M̄aca Nd̄ahi pa ga faxhũ
gatho nú'u ma'ra.

⁸ 'Ra de guecjũ xa 'racjũ ra ts'edi ra
M̄aca Nd̄ahi pa ga ñãhũ co ndunthi ra
mƒadi, ha nu ma'ra de guecjũ guet'atho
ra M̄aca Nd̄ahi xa 'racjũ ra mƒadi pa ga
udihũ te rí b̄onga rá noya Ajuã.

⁹ Nu ma'ra de guecjũ guet'atho ra
M̄aca Nd̄ahi xa 'racjũ ndunthi ra
jamfri, ha nu ma'ra de guecjũ
guet'atho ra M̄aca Nd̄ahi xa 'racjũ ra
ts'edi pa ga øthehũ ya da'thi.

¹⁰ Ma'ra de guecaguihũ xa t'acjũ ra
ts'edi pa ga øthũ ya d̄anga nt'udi. Ha
nu ma'ra de guecjũ xa t'acaguihũ ra
ts'edi pa ga m̄anbahũ rá noya Ajuã. Ha
nu ma'ra de guecjũ xa t'acaguihũ ra
ts'edi pa ga p̄ahũ xá h̄ño ua de ra

M̄aca Nd̄ahi ñã 'nara ja'i, o hina. Ha
nu ma'ra de guecjũ xa t'acjũ ra ts'edi
pa da za ga ñãhũ de ma'ra ya h̄ñãqui.
Ha nu ma'ra de guecjũ xa t'acjũ ra
ts'edi pa ga p̄ahũ te rá 'be m̄anga nú'a
to'o gra ñã de ma'na ra h̄ñãqui.

¹¹ Pe go guet'a ra M̄aca Nd̄ahi ri 'racjũ
ya mƒadi ne ra ts'edi cada 'na de
guecaguihũ ngu nú'a go da ne'a.

Gathoguihũ dí 'nada ra ndo'yohũ co ra Zidada Jesucristo

¹² Cada 'na de guecaguihũ numa
ndo'yohũ xi p̄e'tsa ndunthi ya xeni,
pe masque njabũ 'nada ma 'baihũ dí
p̄e'tshũ. Dí njahũbu nehe co ma zi
Hmuhũ ra Jesucristo, ngue'a nujú
ngu go dyá xeniũ de rá ndo'yo'a, pe
rá ndo'yo'a 'natho.

¹³ Ngue'a gathoguihũ 'bu dyá xodyohũ
o hindyá xodyohũ, 'bu dyá 'begohũ o
hindyá 'begohũ, gathoguihũ stá
nxistehehũ pa dá 'nada ra ndo'yohũ co
rá ts'edi ra M̄aca Nd̄ahi, ne gathoguihũ
'nat'a ra M̄aca Nd̄ahi stá h̄añhũ.

¹⁴ Numa ndo'yohũ xi p̄e'tsa ndunthi
ya xeni, hingue 'natho ra xeni p̄e'tsi.

¹⁵ 'Bu 'nama uahũ da 'ñena: “Nuguí
hindí 'bui ja ra ndo'yo ngue'a hingo
drá 'ye”, pe hingue ngue'a m̄anga
njabũ ya hingui 'bui ja ma ndo'yohũ.

¹⁶ O nu'bu 'nama guhũ da 'ñena:
“Nuguí hindí 'bui ja ra ndo'yo ngue'a
hingo drá da”, pe hingue ngue'a
m̄anga njabũ ya hingui 'bui ja ma
ndo'yohũ.

¹⁷ 'Bu gatho ma ndo'yohũ dra da, ne di
otho ma guhũ, nu'bú ¿hanja da za ga
ødehũ? 'Bu gatho ma ndo'yohũ dra
gu, ne 'bu di otho ma xiñuhũ, nu'bú
¿hanja da za da nja ma f̄ahãhũ?

¹⁸ Pe Ajuã bi h̄ñuscaguihũ gatho ya
xeni de ma ndo'yohũ pa hinte da
'yøtcahũ ra 'bedí. Y bi h̄ñuts'i ngu nú'a
go bi ne'a.

¹⁹ Nu'bu di 'nada ra xeni ma ndo'yohũ,
ne di 'nada rá 'befi, nu'bú hindri
xøgue ma 'baihũ.

20 Pe numa ndo'yohu masque pe'tsa ndunthi ya xeni, pe 'nada ra 'bai pe'tsi.

21 Numa dahu hingui tsa da 'ñemba ma 'yehu: “Nugui hindí hoñ'aua.” Nixi ma ñaxuhu hingui tsa da 'ñemba ma uahu: “Nugui hindí hoñ'aua.”

22 Hina, hinda za da 'ñutsa'u, ngue'a nú'u ya xeni de ma ndo'yohu ri hnequi ngu hinte ri muui, go gue'u ma'na øt'a ra 'bedi.

23 Ha nuya xeni de ma ndo'yohu nú'u dí beñhu gue otho yá nsu, nú'ú go gue'u ma'na xi dí japamasuhu. Y nú'u ya xeni ngu ra 'betsa 'bu da hnequitho, nú'ú go gue'u dí hethu pa da hnequi xá hño.

24 Pe nuya xeni de ma ndo'yohu ri hnequi mahotho, nú'ú hinga mahyoni ga hethu pa da hnequi xá hño. Njabu Ajuá bi hyoga ma ndo'yohu gue nú'u ya xeni mi otho yá nsu go gue'u ma'na da nja yá nsu,

25 pa njabu da mpefi mahyegui gatho ya xeni de ma ndo'yohu, ne gatho'u da mfats'i 'na ngu 'na.

26 Hangue 'bu ga tsama'ñuhu 'nara xeni de ma ndo'yohu, gatho ma ndo'yohu tsama'ñu nú'a ra uguia. Y nu'bu 'nara xeni de ma ndo'yohu hanga 'nara hoga hño, nu'bu gatho ma ndo'yohu ri johya.

27 Nujá go guecju rá ndo'yoguihu ma zi Hmuhu ra Jesucristo, y cada 'na de guecaguihu dí 'nara xeni hu de rá ndo'yo'a.

28 Ajuá bi hñuxa ja rá nija 'rama'na'ño ya mefi: Nu'a xi rá mudi bi hñuxa ya apostol. Nurá ñoho bi hñuxa nú'u to'o da manbabi rá noya'a. Nurá hñu bi hñuxa ya xahate. Nepu de gue'a bi hñuxa nú'u to'o øt'a ya danga nt'udi, nepu nú'u to'o øthe ya da'thi. Nepu bi hñuxa nú'u to'o faste ja rá 'befi'a, nepu bi hñuxa nú'u to'o ri su gatho nú'u ya 'befi'u, nepu bi hñuxa nú'u to'o da za da ña de ya hñagui nú'u hingui fadi.

29 Nde nu'bu, ¿ha gue gatho ya cu go ya apostol? O ¿ha gue gatho xa t'umbabi ra 'befi pa da manbabi rá noya Ajuá? O ¿ha gue gatho pe'tsa ra 'befi dega xahate? O ¿ha gue gatho da za da 'yøt'a ya danga nt'udi?

30 O ¿ha gue gatho xa t'umbabi ra ts'edi pa da 'yøthe ya da'thi? O ¿ha gue gatho da za da ña de ya hñagui hingui fadi? O ¿ha gue gatho da za da badi da ma te manga nú'a to'o ña de ya hñagui hingui fadi? Hina, hinga gatho da za.

31 'Yøthu 'nara ts'edi pa da za gui pe'tshu ya mfadi ne ra ts'edi nú'u ma'na ya dangui pa guí pepu Ajuá. Pe nubyá ma ga u't'ahu hanja grí 'buhu co 'nara hoga'mui nú'a ma'na xá hño de gatho.

Ra hmate

13 ¹ 'Bu nugui gra ña co 'raya noya xi mahotho, o gra ña ngu 'nara enxé, pe 'bu hindí pe'tsa ra hmate, nu'bu gra nja ngu 'nara 'bixfani nsøtho ri 'nohni o ngu 'nara t'egui nsøtho zuni.

² O 'bu gra pe'tsa gatho ra ts'edi pa ga manba rá noya Ajuá, ne gra padi gatho nú'u ya 'tøt'e xi xá hñei de rá noya'a, ne gra pe'tsa gatho ra mfadi, ne xi gra pe'tsa ndunthi ra jamfri asta da za ga japi da mponga 'nara t'øhø, pe 'bu hindí pe'tsa ra hmate, nu'bu hinte rá 'mecagui.

³ Nehe 'bu ga umbabi ya hyoya gatho nú'a dí pe'tsi, ne asta ga unga ma ndo'yo da ts'at'i, pe nu'bu hindí pe'tsa ra hmate, nu'bu hinte ri muui nú'a dí øt'e.

⁴ Nu'a tó'o pe'tsa ra hmate, tseta gatho nú'a da 'ñepabi; xi ra hoja'i co yá miqu'eui, ne hini hyøcua nú'a te pe'tsi'u; hingat 'ñets'i, ha nixi hini ndangui de ma'ra.

⁵ Nu'a tó'o pe'tsa ra hmate hinto xaxi, hini nsu sehe, hingat cue ne hingui etc.

⁶ Nu'a tó'o pe'tsa ra hmate hini johya

'bu ri nts'oca 'nará miq'u'eiu, ngue'a nu'á nzantho ri johya hõnse de ra hño. 7 Nu'a tó'o pe'tsa ra hmäte tseta gatho nú'a t'ø'tuabi, camfri gatho nú'a xá hño, nzantho tø'mi de ra hño, ne tseta gatho ya ts'othogui.

8 Nura hmäte hinhya'mu ma da uadi, pe nura mfädi dí pe'tshu pa dí mamfu rá noya Ajuá, nu'á ha, ma da zø ra pa da 'ñotho. Nehe ma da uadi ra mfädi dí pe'tshu pa xa za stá ñahü de ma'ra ya hñäqui hingui fädi. Ne ma da zø ra pa ya hinda 'yøtcahu ra 'bedi gatho nú'a ra mfädi dí pe'tshu.

9 Ngue'a 'na tui nú'a stá pädihu hangue hinxa za stá mañihu gatho nú'a xa ma Ajuá.

10 Pe nu xcrá 'buhu co nú'a to'o rá meti ra mfädi, nu'bú ha, ja ma ga pahüni gatho nú'a hinxa za stá pahüua.

11 Nú'bu ndrá notsi ndí ña ngu ña ya batsi, ha ndí pe'tsa ya mfeni ngu rá mfeni ya batsi, pe ya de ndá ndanga ja'i, ya dá tsopu nú'a ra 'mui ndí pe'tsi dega batsi.

12 Hangue njabütho nehe numa mfädi dí pe'tshu de guecua ja ra ximhai hini xøgue, nja ngu nú'a to'o ri yot'a rá hmi dega xuui ja ra hñe, pe hini hnequi xá hño. Pe nu xcrá 'buhu mahyegui co Ajuá, gue'bu ma xi ga pahü xá hño gatho, njabu ngu xa bacaguihu xá hño Ajuá.

13 Nura jamfri ne ra hoga nthø'mate ne ra hmäte, guehya ri hñu ma da nja pa nzantho. Pe nu'a ma'na xi ra dangui de gatho, ra hmäte.

Ya hñäqui hingui fädi

14 1 Hangue xi da 'yøthu 'nara ts'edi pa gui pe'tshu ra hmäte, nehe hyoñhu nú'u ya mfädi ne ra ts'edi ri unga ra Maça Ndähi. Y de gatho nuya mfädi'u, ma'na go gui hyoñhu ra mfädi pa gui manbahü rá noya Ajuá.

2 Ora ña 'nara cu de 'nara hñäqui nú'a hingui fädi, pädihu gue nú'a ra cu'a ña

co Ajuá, hingui ña co yá mija'iuu ngue'a nu'ú hingui pädi nú'a mañ'a. Nu'á ña co rá ts'edi ra Maça Ndähi, ne ma de nú'a hingui pädi ya ja'i.

3 Pe nura ora manba rá noya Ajuá 'nara cu de rá hñäqui'a, ña njabu pa da zofo ya cu, pa da te yá jamfri, ne pa da nupabi yá mfeni, ne pa da hñu'mba yá mui.

4 Nura ora ña 'nara cu co 'nara hñäqui nú'a hingui fädi, nuse'a ma'na rí te rá jamfri. Pe nu 'nara cu manbabi rá noya Ajuá de rá hñäqui'a, nú'a ri japi ma'na da te yá jamfri gatho ya cu.

5 Nugui ga nehma ga øde gui ñahü de ma'na ra hñäqui nú'a hingui fädi. Pe ma'na dí ne ga øde gui ñahü de rá noya Ajuá. Ngue'a nu'a tó'o manba rá noya Ajuá, ma'na ri muui nú'a ma que nú'a to'o ña co 'nara hñäqui hingui fädi. Xá hño to'o da ña co 'nara hñäqui hingui fädi, pe nú'bu di 'bui to'o da 'ra'tsa nú'u ya noya de nú'a ra hñäqui'a, pa njabu ma'na da te yá jamfri ya cu.

6 Zi cuhu, nu'bu nugui ga mabu pa ga zo'ahu co 'nara hñäqui nú'a hingui pahü, ¿te 'be da za gui pahü njabu? Nu'a ma'na xá hño pa gue'ahu, ga u't'ahu ngu nú'a xa 'ñutcagui Ajuá, ne ma'ra ya 'tø't'e mahyoni gui pahü, ne ga zo'ahu de rá noya Ajuá, ne ma'ra ya hoga nt'udi.

7 Nuya 'bida ngu ra thüza o ra arpa, 'bu hingui zuni xá hño, nu'bú çhanja da za da fädi te ma thuhu'a pei?

8 O nu'bu ra corneta hinda ña xá hño pa da t'umbabi ra seña ya soldado 'yo ja ra tuhni, çha di badi'u te ra ora da müdi da ntuhni?

9 Dí njahübu nehe, 'bu nuju hindí ñahü ngu yá hñäqui nú'u to'o dí zofohü, hinda za da badi'u nú'a te dí mañihu, ne hinte ri muui nú'a dí mañihu.

10 De guecua ja ra ximhai xi ja ndunthi ya hñäqui, y cada 'na to'o pädi nú'u

ya hñaquí'u, p̄adi xá hño te ma.

11 Nu'bu nugui ga øde 'nara ja'i da ña de ma'na ra hñaquí nú'a hindí p̄adi, nu'bé pa guequi ga beni gue nú'a ra ja'i'a hingrá mengu, ngue'a hindí p̄adi nú'a ra hñaquí gra ña'a. Ne pa gue'a da beni gue hindrá mengu nehe, ngue'a nixi gue'a hingui p̄adi nú'a te dí ma.

12 Dí p̄adi gue xi guí hoñhu ya mf̄adi ne ra ts'edi nú'u ri unga ra Maça Ndahi, hangué 'yøthü ra ts'edi gui hoñhu nú'u ya mf̄adi ne ra ts'edi nú'u da za da japi da te yá jamfri ya cu.

13 Hangué nu'a tó'o ña de ma'na ra hñaquí nú'a hingui f̄adi, dá 'yapabi Ajuá da umbabi ra mf̄adi pa da za da 'ra'tsi nú'a ma pa da f̄adi te ma.

14 Nu'bu nugui dí apabi Ajuá co 'nara hñaquí nú'a hindí p̄adi, njabü dí xøcambeni Ajuá, pe hingui tsa ma'na dí te ma mf̄adi ngue'a nixi dí p̄adi nú'a dí ma.

15 Nu'bé, ¿te da za ga øthü? Da za ga aphü Ajuá co 'nara hñaquí nú'a hindí p̄ahu, pe nehe da za ga apabihü Ajuá co ma hñaquisehehü pa da zo ma mfenihü xá hño nú'a dí mañhu. Ga tutuabihü Ajuá co 'nara hñaquí nú'a hindí p̄ahu, pe nehe ga tutuabihü Ajuá co ma hñaquisehehü pa da zo ma mfenihü xá hño nú'a dí mañhu.

16 Ngue'a 'bu ga xøcambenihü Ajuá co nuya hñaquí hindí p̄ahu, nu'bé nu'a tó'o hingui øde nuya hñaquí'u hingui tsa da xøcambeni Ajuá mahyegui con guecju, ngue'a hingui p̄adi te rí bøni nú'a te dí mañhu.

17 Nu'bu dí xøcambenihü Ajuá njabü, nujú dí mañhu ra hño, pe nu'u tó'o øcaguihü hindí tetuahü yá jamfri ngue'a hingui p̄adi te rí bøni nú'a dí mañhu.

18 Nugui dí umba njamadi Ajuá ngue'a ma'na dí ña ndunthi que gue'ahü co ya hñaquí nú'u hingui f̄adi.

19 Pe de ja ya hmunts'i, ma'na xá hño ga m̄anga cüt'a ya noya de ma hñaquí

pa da f̄adi te dí ma, pa njabü da za ga utuabi ya cu de rá noya Ajuá, que ga m̄anga 'rèt'a 'mo ya noya de ma'na ra hñaquí hingui f̄adi ne hinda za da zo yá mfeni ni 'nara noya nú'u ya cu.

20 Zi cuhü, nuri mfenihü odi nja ngu yá mfeni ya b̄atsi. Njahü hã ngu ya zi b̄atsi hingui øt'a ya ts'oqui. Pe dá nja ndunthi ri mfenihü ngu rí 'ñep'ahü, ngue'a ya gyá danga ja'ihü. 21 Ajuá bi zofu ya ja'i de Israel co nuya ya noya xa t'ofu ja ra Maça T'ofu ne ena njaua: "Ma ga p̄ehn'ahübü 'raya ja'i hindya mengu pa da zo'ahü de ma'na'ño ra hñaquí ngue'a hindri ña ngu grí ñahü, pe masque njabü hingui ma gui 'yøtcaguihü ma ts'ofu."

22 Hangué nura ora dí ñahü co ya hñaquí hingui f̄adi, gue'a ngu 'nara nt'udi pa nú'u hingyá gamfri. Pe nura ora dí m̄anbahü rá noya Ajuá, dí umf̄u ra ts'ofu de rá hm̄ate Ajuá nú'u to'o camfri, pe nu'u tó'o hingui ne da gamfri, hingui ne nehe da hñanga nú'a ra ts'ofu'a.

23 Nu'bu ja ri hmunts'ihü gathu'ihü guí ñahü co ya hñaquí nú'u hingui f̄adi, nepü da zøhø 'ra nú'u hints'a di p̄atua rá noya Ajuá, o da zøhø 'ra nú'u hindya gamfri, ¿ha gue hinda 'ñena'u gue xcá 'be ri mfenihü?

24 Pe nu'bu núju dí muntshü ne dí m̄anbahü rá noya Ajuá ne da zøhø 'na hindra gamfri, o 'na hints'a di p̄atua rá noya Ajuá, nu'bé co nú'a da 'yøde di hma, da unse nguenda de yá ts'oqui.

25 Nu'bé nú'u ya ja'i'u da b̄adi te gra 'm̄ui yá coraso, ne nu'ú 'bestho da ndandiñahmu ne da xøcambeni Ajuá. Nepü nu'ú da 'ñeñ'a'ihü, xi majuani Ajuá 'b̄ui con gue'ahü.

Beñhu gui 'yøthü gathu xá hño ngu rí 'ñeche

26 Nu'bé zi cuhü, ¿te da za gui 'yøthü ora grí muntshü? 'Ra de gue'ahü gui tuthü ya jahñá, nu ma'ra de gue'ahü gui nxahnatehü, nu ma'ra

de gue'ahũ gui mañhũ nú'a xa 'ñu't'ahũ Ajuã. Nu ma'ra de gue'ahũ gui ñahũ de ya hñãqui nú'ũ hingui fãdi, ha nu ma'ra de gue'ahũ gui mañhũ te rí bõnga nú'ũ ya noya'ũ. 'Yõthũ gatho pa ma'na da te ri jamfrihũ.

27 Nu'bu gui ñahũ de ya hñãqui hingui fãdi, da za gui ñahũ hõnse yoho o hñũ de gue'ahũ, pe 'rama'na gui ñahũ, ne da 'mũhni 'na nú'a to'o da 'ra'tsi pa da fãdi te rí bõnga nú'ũ ya noya'ũ.

28 Y nu'bu di jo'oni to'o da 'ra'tsa nú'ũ ya noya'ũ, nu'bé nú'ũ to'o ne da ñã de 'nara hñãqui hingui fãdi, odi ñã ja ra hmunts'i, ma'na xá hño dá ñãseui Ajuã.

29 Y nú'ũ to'o manbabi rá noya Ajuã, dá ñã hõnse yoho o hñũ, y nú'ũ to'o øde nú'a te mañ'ũ, dá hñuxa nt'øde xá hño pa da badi ua gue'a mã o hina.

30 O nu'bu 'nara cu manbabi rá noya Ajuã, ne 'bu Ajuã da umbabi ra mfãdi ma'na ra cu di 'bũhni, nu'bé, nú'a to'o mi ñã ra mũdi, ya odi sigui da ñã, pa njabũ da za da ñã nehe nú'a ma'na ra cu.

31 Nu'ũ tó'o xa t'umba ra mfãdi pa da manbabi rá noya Ajuã, da za da manbabi, hõnse gue 'rama'na da ñã hã, pa njabũ gatho nú'ũ ya cu di øde da za da batua xá hño rá noya Ajuã, ne ma'na da za da te yá jamfri.

32 Nu'a tó'o manba rá noya Ajuã, go padise ua rí 'ñepi da ñã o hina.

33 Ngue'a Ajuã ri ho ga øthũ ma hmunts'ihũ ngu rí 'ñehe, ne di o rá 'ñũ nú'a ga øthũ.

Mahyoni ga øthũ ngu xa nzãi øt'a ja yá hmunts'i gatho nú'ũ ma'ra ya cu.

34 Oguí hopabihũ ya 'behñã da 'mai ne da manba rá noya Ajuã ja ya hmunts'i, ngue'a pa gue'ũ otho ra nsequi da 'yõt'a njabũ. Dá hñoga'ñõde hã, ngu manganã rá ley Ajuã.

35 Nu'bu ya 'behñã ne da 'yõt'a 'nara nt'ani, dá 'yamba yá dame ja yá nguse,

ngue'a hini hnequi xá hño 'bu 'nara 'behñã da 'mai ne da ñã madetho de ja ra hmunts'i.

36 Bensehũ gue nurá noya Ajuã hingo pa gue'asehũ, ne hingo ja xa nexpu pa go gui 'yõt'asehũ nú'a guí nehũ.

37 Nu'bu nu'ahũ xi majuañi gui hanpahũ rá ts'edi ne rá mfãdi ra Mãca Ndãhi pa gui manbahũ rá noya Ajuã, nu'bé ma gui padihũ xá hño gue nuya noya dí op'ahũ go guehya 'raya hmanda xa 'becpagui ma Zidadahũ ga xi'ahũ.

38 Pe nu'a tó'o hinda ne da gamfri núna dí mã, nixi gue'a hinda ma da jamfribi nú'a da mã nehe.

39 Hangue ma zi cu'ihũ, 'yõthũ 'nara ts'edi pa gui manbahũ rá noya Ajuã, ne oguí hacuahũ nú'ũ ya cu ñã de ya hñãqui nú'ũ hingui fãdi.

40 Ne 'yõthũ gatho xá hño ngu rí 'ñehe.

Ra Zidada Jesucristo bi yopa nte de ra du

15 ¹ Ha nubyá zi cuhũ, dí ne ga yopa ben'ahũ de nú'a ra mãca hoga noya ya stá xi'ahũ. Y nu'ahũ xcá hñãnihũ ne xcá camfrihũ xá hño.

² Y po nuna ra hoga noya stá xi'ahũ, ya xcá mpõhõhũ. Hangue sigui gui camfrihũ, ngue'a hinda 'meditho nú'a ri jamfri xcá pe'tshũ, ngue'a nú'a dá xi'ahũ gue'a majuañi.

³ Nugui dá u't'ahũ ngu nú'a bi t'utcgai nehe. Nú'a ra nt'udi xi ra dangui dá u't'ahũ, dá xi'ahũ gue ra Zidada Jesucristo go gue'a bi du pa bi hñasca ma ts'oquihũ, ngu xqui nt'ofõ ja ra Ndaxjua T'ofõ gue njabũ mi ma da thogui'a.

⁴ Nehe dá xi'ahũ gue nu'a bi t'agui, pe rá hñupa'a bi yopa nte de ja ra du, ngu xqui nt'ofõ nehe.

⁵ Ne 'mefa de ya xqui yopa nte'a de ja ra du, bi nthẽui ra cu Pedro pa bi

hyandi. Nepu 'mefa bi hyanda gatho nú'u ma'ra yá nxadi.

6 Y de gue'a, 'na'qui xqui munts'a thogui cut'a nthebe ya cu, y gatho'u bi hyandi nehe'a. Y ndunthi de gue'u tetho asta nú'bya dí op'a'ihü, ha nu ma'ra ya xa du.

7 Nepu 'mefa bi hyandi nehe ra zi cu Cobo. Nepu gatho nú'u ma'ra ya apostol bi hyandi'a.

8 Y 'mefa de gatho'u dá handi nehega, bi hnequi ja ma 'ñu'a, masque nugui ndrí nja ngu 'nara zi ñaxca batsi.

9 Nú'u ma'ra ya apostol xi ma'na ya dangui yá nsu de guecagui, ngue'a nugui, ni ts'u hiní 'ñepcagui da t'engagui gue drá apostol, ngue'a xi stá ø'tua ra nts'o'mui ya gamfri.

10 Pe nugui dí padi gue Ajuá xi ra dangui rá hmäte pa guecagui, ngue'a nú'a ra 'mui ndí pe'tsa ma'met'o ya hinga gue'a dí pe'tsbya. Ngue'a Ajuá bi patca ma 'mui ne bi 'racagui 'nara 'ra'yo 'mui. Y nú'a bi 'yø't'e con guecagui hinxá 'meditho, ngue'a nugui ma'na stá mpefi de gue nú'u ma'ra ya apostol. Pe hingo de ma ts'edise stá ø'ta nú'a ra 'befi'a, nu Ajuá xi ra dangui rá hmäte con guequi, go gue'a xa 'yø't'a gatho nú'a ra 'befi'a.

11 Nu'bü nugui dí zo'ahü o nú'u ma'ra ya apostol, guet'a ra noya dí mañhe mahyegui, ne go guet'a xcá camfrihü.

Ma da yopa nte nú'u xa du

12 Nuje stá xi'ahe gue ra Zidada Jesucristo bi yopa nte de ja ra du. Nu'bú, ¿hanja 'ra de gue'ahü guí eñhü gue ya hinda za da yopa nte nú'u tu?

13 Nu'bü hinda za da yopa nte ma'na'qui nú'u tu ngu guí mañhü, nu'bú nixi ra Zidada Jesucristo hinxá yopa ntehmá 'bü.

14 Y nu'bü hinxá yopa nte ma zi Hmuhü ra Jesucristo, nu'bú hinte dri muuihmá nú'a dí u't'ahe, nixi hinte dri muui nú'a xcá camfrihü 'bü.

15 Nu'bü hinda za da yopa nte nú'u tu, nu'bú hingue majuaní nú'a gra mañmahe de nú'a xa 'yø't'a Ajuá. Nuje dí mañhe nú'a majuaní gue Ajuá bi 'yø't'e pa bi yopa nte ma Zidadahü ra Jesucristo de ja ra du, pe 'bü hinga majuaní gue Ajuá ri japi da yopa nte nú'u xa du, nu'bú njabü hinxá japi xa yopa ntehmá ra Zidada Jesucristo.

16 Nu'bü nú'u xa du hinda ma da yopa nte, nu'bú nixi nuse ra Zidada Jesucristo hinxá yopa ntehmá 'bü.

17 Nu'bü Ajuá hinxá japi xa yopa nte ma zi Hmuhü ra Jesucristo de ja ra du, nu'bú nuri jamfrihü hinte dri muuihmá, ne gri duda ri ts'oquihü nehe.

18 Nu'bü di njahmábü, nu'bú gatho nú'u xa du masque xa gamfri ma zi Hmuhü ra Jesucristo, nu'ü xa 'medihmä.

19 Nu'bü nsøtho nú'bya dí tehüa ja ra ximhai dí tømhu ya hño da 'racjü ra Zidada Jesucristo, ne nurá ñoho ra te ya hinte dí tømhu ga hañhü de gue'a, nu'bú nujü xi dyá huecatehü de gatho ya ja'i ngue'a hinte dí tømhu.

20 Pe nu'a xi majuaní, nura Zidada Jesucristo bi yopa nte de ja ra du, ne go gue'a xi rá müdi bi nuhu de gatho nú'u xa du.

21 Po rá ts'oqui 'natho ra 'ñøhø, hangue gatho ya ja'i pe'tsi te da du. Pe 'natho ra 'ñøhø nehe nú'a to'o bi 'yø't'e pa da yopa nte ma'na'qui nú'u tu.

22 Ngue'a nujú yá batsiguihü ra Adá, hangue dí tuhü nehe ngu bi du'a, ngue'a por nú'a ra ts'oqui bi 'yø't'e'a hangue bi nja ra du. Pe nubya ya drí 'nathohü co ma zi Hmuhü ra Jesucristo, hangue ma ga yopa ntehmü nehe ngu bi nja'a.

23 Ma zi Hmuhü ra Jesucristo go gue'a xi rá müdi bi yopa nte de gatho, ngu xqui 'ye'mba Ajuá. Nepu núju stá camfrihü'a, nu stua yopa pengui'a ma ga yopa ntehmü nehe 'mefa con gatho nú'u ma'ra xa gamfri. Go gue'a xa 'ye'mba Ajuá nehe.

24 Y de gue'a ma da nja ra ngaxhmai, nu sta uadi ma zi Hmuhū ra Jesucristo da huatua yá hmānda gatho nú'ū ri ndā ne gatho yá nsu'ū ne yá ts'edi'ū. Numa zi Hmuhū ra Jesucristo ma da ndā, nepū da yopa 'yent'ua ja rá 'ye Ajuā rá Dada ma'na'qui nú'ā ra hmānda xqui t'ent'ua ja rá 'ye.

25 Ngue'a numa Zidadahū ra Jesucristo pe'tsi ma da ndā asta hinda hyandi gue ya xi bi ntāte de gatho yá ncontra.

26 Y nu'a rá ngats'i ra ncontra ma dra huati, go gue'a ra du.

27 Ja ra Maça T'ofō mā gue Ajuā bi 'yent'ua ja rá 'ye ma zi Hmuhū ra Jesucristo gatho nú'ā te ja ne nú'ū 'būi nuni mahets'i ne nuua ja ra ximhai. Pe nu habū ena gue gatho bi t'ent'ua ja rá 'ye, dí pāhū gue Ajuā ra Dada hingui 'būi de ja rá hmānda ma zi Hmuhū ra Jesu, ngue'a nura Dada go xa umbabi ra ts'edi'ā.

28 Y nu sta uadi da ntāte ra Zidada Jesu de gatho ya hmānda, nu'bú nu'ā ma da 'mūi nehe ja rá hmānda rá Dada nú'ā to'o xa 'yent'ua ja rá 'ye gatho nú'ā te ja ne nú'ū 'būi, pa njabū Ajuā ra Dada go gue'a ma da manda gatho.

29 Nu'bū hinda yopa nte nú'ū xa du ngu guí māñhū, nu'bú ¿pa te ri nxistehe 'ra por nú'ū xa du? 'Bū xi majuāni hingui tsa da yopa nte nú'ū tu, nu'bú ¿hanja 'ra ri nxistehe por gue'ū?

30 Nuje nu'araza ra ora da za ga thāmfrihe ga thohe 'nara ts'othogui. Pe nu'bū hinda yopa nte nú'ū tu, nu'bú hinte ri muui gra 'yohe njabū.

31 Nugui xi majuāni hyastho thongagui pa da thogui. Dí xi'ahū njabū zi cuhū ngue'a dí pādi gue xi guí camfrihū xá hño ma zi Hmuhū ra Jesucristo.

32 Xi stá ntun'be nuya ts'oja'i de guecua Efeso. Ha nu'bū stá ø't'a njabū pa ma hñose de guecua ja ra ximhai, xi'bū xa hyogaguihū, nu'bú ¿te dí tāhaga 'bū hinda yopa nte nú'ū tu?

Nu'bú, ma'na xá hño ga ena ngu enga 'ra: “Ma ga ñuñhū ne ma ga ntsithehū, cabū rixudi ndamāni ma ga tuhū.”

33 Oxqui hophū to'o da hya'ahū, ngue'a nu'ā tó'o da ntsixui ya ts'oja'i, da japi da nts'oqui nehe.

34 Xi da pe'tshū 'nara hoga mfeni xá hño ngu rí 'ñehe. 'Yohū xá hño, oguí øthū ya ts'oqui. Dí mā njabū ngue'a 'ra de gue'ahū nixi xcá camfrihū Ajuā. Dí xi'ahū njaua pa xāmā da nja ri tsahū de nú'ā guí øthū.

Hanja ma da yopa nte nú'ū xa du

35 Tsa 'ra de gue'ahū gui 'ñeñhū: Nú'ū xa du, ¿hanja da za da yopa nte? ¿Tengu nú'ā ra ndo'yo da me'tsi'ū 'bū?

36 Pøde nu'ahū otho ri mfenihū. ¿Ha gue hinguí pāhū gue nú'ā ra nda guí pothū, mahyoni 'met'o da 'ya, nepū ja da c'onts'a nú'ā ra 'ra'yo 'bai gá ndāpo?

37 Ora guí pothū ra trigo o ma'na ra nda, nú'ā guí pothū gue'a 'nara ndatho, pe nu sta c'onts'i ya dra ndāpo.

38 Pe nu Ajuā go gue'a ri japi da nte nú'ā guí pothū ne ri umbabi rá 'bai cada 'nara nda ngu nú'ā xa 'ye'mbi.

39 Njabū nehe numa ngøhū hinga mahyegui ngu yá ngø ya mbo'ni, y 'na'ño yá ngø ya ts'int's'ū nehe. Y ya huā 'na'ño nehe yá ngø'ū.

40 Njabū nehe nú'ū bí 'bū mahets'i 'na'ño yá 'bai, ha núju dí 'būhūua ja ra ximhai 'na'ño ma 'baihū con gue'ū, y 'rama'na'ño yá hotho'ū con guecū.

41 Nehe nura hyadi 'na'ño rá ñot'i, ha nura zānā 'na'ño rá ñot'i nehe. Nehe 'na'ño yá ñot'i ya tsø, ne cada 'na de gue'ū 'rama'na'ño gra yot'i'ū.

42 Nehe ma ga njahūbū nu xcrá yopa nte de ja ra du. Numa ndo'yo dí hāhūbya ma da nt'agui ja ra hai ne da 'ya, pe de gue'a nura ndo'yo'ā ma da yopa nte ma'ra'yo y ya hinhya'mū ma da du.

43 Nubyá hini hnequi xá nsunda nuna ma ndo'yohu ma da nt'agui, pe nu sta yopa nte ma'ra'yo ha, ma da hnequi xi strá nsunda. Nuna ma ndo'yohu hingui ja rá ts'edi ma da nt'agui, pe nu sta yopa nte ma'ra'yo, ya di ja rá ts'edi.

44 Ma da du nuna ma ndo'yo dí hahúbya, pe nu xcrá yopa ntehu ma ga pe'tshu ma'na'ño ma ndo'yohu. Nubyá dí hahu nuna ndo'yo ngue'a dí 'buhúua ja ra ximhai, pe nu xcrá yopa ntehu ma ga pe'tshu ma'na ra ndo'yo ngue'a ma ga 'buhuni mahets'i.

45 Xa nt'ofu ja ra Mäca T'ofu ne ena njaua: Nú'a ra mudi 'ñøhø go gue'a ra Adá, nú'a Ajuá bi umbabi rá te, y 'mefa bi zøhø ma'na ra 'ñøhø mi ngu ra Adá, pe nuse'a umba ra 'ra'yo te ya ja'i, y go gue'a ma Zidadahu ra Jesucristo.

46 'Met'lo bi t'acju 'nara ndo'yo de guecua ja ra ximhai, nepu 'mefa ma dí t'acju 'nama 'ra'yo ndo'yohu nuni mahets'i.

47 Nu'a xi ra mudi 'ñøhø bi 'mui, Ajuá bi hyoqui de guecua ja ra ximhai dega hai, ha nu'a rá ñoho ra 'ñøhø bi nja'iuua ngu ra Adá, nu'a bá ehe de mahets'i.

48 Ngu bi nja ra Adá bi thoqui dega hai nuua ja ra ximhai, necju nehe drí nhyaxhu'a. Ha nura Zidada ra mengu mahets'i, hangue necju ma grá menguhuni ne ma grá hñá'tsuahu rá 'bai'a.

49 Njabu ngu drí hñats'ihúbya ngu rá 'bai ra Adá xa thoqui dega hai, njabu nehe ma grá hñats'ihu ngu rá 'bai ma Zidadahu nú'a bí 'bui mahets'i.

50 Dí xi'ahu zi cuhu gue hinda za ga cuthu nuni mahets'i habu bí manda Ajuá co nuna ma jihu ne nuna ma ndo'yohu dí hahúbya. Ngue'a nuna ndo'yo dí hahúbya ma da nhyai ne hingui tsa da nte pa nzantho.

51 Nubyá ma ga xi'ahu nú'a bi xica Ajuá ne hinxcá pathu, gue hinga gathu ya ja'i de ra ximhai ma da du, pe gathu mahyegui ma dra patca ma 'baihu.

52 Masectho ma da njabu, ngu 'na ts'ant'i ma dahu, nú'a ra ora sta 'be ra trompeta de Ajuá de rá ngats'i ra ximhai. Nu stí nt'øde nú'a ra trompeta'a gathu nú'u ya cu xa du ante da yopa 'ñehe ma Zidadahu ra Jesu, ma da yopa nte'u co 'nara 'ra'yo ndo'yo nú'a hinhya'mu ma da nts'oqui. Y núju gra 'buthuua ja ra ximhai, 'bestho ra ora'a da mpadi ma 'baihu nehe.

53 Ngue'a mahyoni da mpadi nuna ma ndo'yo dí hahu ma da nhyai, pa ga pe'tshu 'nara ndo'yo nú'a hinhya'mu da nts'oqui. Ha nuna ma ndo'yo dí hahu núna ma da du, mahyoni da mpadi co ma'na ra ndo'yo nú'a hinhya'mu da du.

54 Ha nu stí njabu ma ndo'yohu da mpadi co ma'na ra ndo'yo nú'a hinhya'mu da nts'oqui ne hinhya'mu da du, nu'bú ma da nja ngu nú'a huxa ja ra Mäca T'ofu habu ena njaua: "Nura du bi 'bedi ne bi nhuati pa nzantho."

55 Ne ena: "¿Habu jabya rá ts'edi ra du? ¿Habu jabya gathu nú'a mi øt'e?"

56 Ra ts'oqui go gue'a ri jacju ga tuhu, ne ra ndaxjua ley go gue'a ri umba ra ts'edi ra ts'oqui.

57 Pe nubyá, ga umfu njamadi Ajuá ngue'a numa Zidadahu ra Jesucristo go gue'a bi 'yøt'e pa dá tapabihu ra du.

58 Hangue nubyá, ma zi hmäca cu'ihu, xi da camfrihu xá hño con gathu ri muihu. Xi da mpefihu nzantho ja rá 'befi ma Zidadahu, ngue'a nu'ahu ya guí pahu gue hinda ma da 'meditho gathu nú'a ra 'befi xa 'racju'a pa ga pefihu.

Ra mfats'i hmunts'i pa ma'ra ya gamfri

16 ¹ Nubyá ma ga xi'ahu de nú'a ra mfats'i guí muntshu pa guí pempahu ya cu me Jerusale. 'Yøthu nehe ngu nú'a stá 'bepa ya cu me Galacia da 'yøt'e.

² Tat'a domingo cada 'na de gue'ahu 'uecju 'na tui nú'a xcá tahahu, ngu nú'a rá ndunthi bi 'ra'ahu Ajuá. Ne guí

haxhu ja ra nija pa ja da hmunts'ini, pa njabu nu xcrá mabũ hingue ja ra ora'á gui munts'a ri mfats'ihu.

³ Ne de ante ga mabũ, dí ne gui huanhũ 'raya cu pa nu xcrá tsombũ ga umbabi'ũ 'nara he'mi pa da hñá'tsua nú'ũ ya cu me Jerusale nú'ũ to'o ma dua ts'ocua nú'á ra mfats'i'á.

⁴ Ha nu'bu ga handi gue xá hño ga ma nehe, ga me'be'ũ.

Ra apostol Pablo ri hñoqui pa da ma dua c'a'tsa ya gamfri

⁵ Stá beni nehe ga ma ga c'a'tsa ya cu nuni Macedonia, hangue 'met'o ma ga 'rani de guehni.

⁶ Stá beni ga 'bui con gue'ahũ ndunthi ya pa, y 'bu da zahma, ga 'bui con gue'ahũ asta hinda thogui ya pa de ya tse, nepũ de gue'á da za gui faxcahũ ne gui nexcaguihũ nu habũ grá ma.

⁷ Núbya xcrá mabũ, hindí ne hõnse ga hant'a'ihu ne 'bestho ga thogui. Nu'á dí ne, ga 'bui con gue'ahũ 'raya pa 'bu njabu rá paha ra Zidada.

⁸ Pe ma ga cohi de guecua Efeso asta da zø ra pa de ra Pentecosté.

⁹ Ngue'á nu de guecua xi xa xogui ya gosthi pa ga manbabi rá noya Ajuá, ne ndunthi ya xa gamfri. Pe nehe 'bui ndunthi ya ncontra.

¹⁰ Ne nu'á dí xi'ahũ, nu sta zombũ ra cu Timu, suhũ xá hño pa da 'mũi te rá 'ñenthõ ne hinda du rá mũi, ngue'á ne'á pepabi Ajuá ngu dí pepabi nehe.

¹¹ Hangue por gue'á oxqui ma grí 'ñenithohũ de gue'á. Y nu stua pengui'á, bá nets'ihu co ra johya pa da 'ñe da c'ascagui ma'na'qui, ngue'á nugui dí tømí da zøhø'á co nú'ũ ma'ra ya cu ma dua 'ñoui.

¹² Ha nura zi cu Polo xi stá bantebi da mabũ ne da meui núyũ ma'ra ya cu dua tsõñ'ahũ. Pe hinxa ne xa mabũ. Bi xiqui gue ma da mabũ da c'a'ts'ahũ nú'á ra pa'á da nja rá luga.

Ra nzenjua pehna ra apostol Pablo mi uadi ra carta

¹³ Xi da nsuhũ de yá ts'o'befi ra ts'ondahi, ne xi da pe'tshũ 'nara jamfri. Oxqui tsuhũ nú'ũ to'o ri tsa'tsihũ, 'yøthũ ra ts'edi pa gui 'yøthũ nú'á xá hño.

¹⁴ Gatho nú'á gui 'yøthũ, 'yøthũ co ra hmäte.

¹⁵ Zi cuhũ, ya guí pahũ gue nura zi cu Teba ne con gatho yá ja'i de rá ngu, go gue'ũ xi ya mũdi gamfri de guepũ Acaya. Ne guí pahũ gue nú'ũ de yá pahase xa 'mũi pa da maxa ya cu.

¹⁶ Dí bante'ihu gui 'yøtehũ nú'ũ ya zi cu'ũ, ne nú'ũ ma'ra to'o pepabi Ajuá ngu'ũ. 'Yøtehũ nehe nú'ũ ma'ra to'o fax'ahũ ja rá 'befi Ajuá ne gatho nú'ũ to'o pepabi'á.

¹⁷ Xi drí johya ngue'á bi zøhø de guecua ra cu Teba ne ra cu Nato ne ra cu Acaico, ngue'á xa 'yøtcagui nú'á hinxa za xcá øthũ.

¹⁸ Nuyũ ya cuyũ xi bi hñubga ma mũi ngu xa hñup'a ri mũihũ nehe. Numansuhũ nuya cuyũ ngue'á go guehyũ 'rayá hoga mefi Ajuá.

¹⁹ Nuya cu de guecua Asia ri fat'ajuá'ihu. Nehe ra zi cu Aquila ne ra zi nju Prisila xi pehn'ahũ ndunthi ra nzenjua, nú'ahũ guí 'buhũ co ra Zidada ngu nja nehe'ũ. Nehe pehn'ahũ ndunthi ra nzenjua nú'ũ ya cu ri munts'i ja yá ngu'ũ.

²⁰ Ne ri fat'ajuá'ihu gatho ya cu de guecua. Ne nzenjuahũ 'na ngu ma'na co 'nara nthũfi dega hmäte.

²¹ Nugui drá Pablo, de ma 'yese dí op'a'ihu nuna nzenjua.

²² Nehe dí xi'ahũ, nu'ũ tó'o hini madi ma Zidadahũ ra Jesucristo, dá t'equ pa da zutua rá cue Ajuá. Ra Zidada ya ma da zøhø.

²³ Y nubýá, ma Zidadahũ ra Jesucristo da max'a'ihu.

²⁴ Dí pehn'ahũbũ ma hmäte de ja rá thuhu ma Zidadahũ ra Jesucristo. Njabũ gue'á.